

Družbeno-politični aktiv ZP o samoupravnem sporazumu in o zdru- ževanju ZP Iskra in TGO Gorenje

V sejni dvorani Republiške konference SZDL Slovenije se je 17. t. m. dopoldne sestal razširjeni politični aktiv ZP Iskra, ki je razpravljal o naslednjih dveh točkah dnevnega reda: o aktivnosti družbeno-političnih organizacij ZP ob sprejemanju samoupravnega sporazuma Iskre in o informaciji o poteku razprav o integraciji ZP Iskra in TGO GORENJE-Velenje.

Po uvodnih besedah sekretarja ZK in predsednika akcijskega odbora ZP Iskra Marjana Vrabca, se je razvila razprava okrog samoupravnega sporazuma in njegovega sprejetja, kar naj bi se zgodilo s svečanim podpisom za to pooblaščenih delegatov delovnih organizacij ZP Iskra, dne 26. decembra.

Razprava o tej točki dnevnega reda je izzvenela tako, da sedanji predlog samoupravnega sporazuma, čeprav v vseh svojih potankostih morda le še ni povsem tak, da bi ustrezal v celoti vsem podpisnicam in njihovim specifičnim zahtevam in interesom, vendarle pomeni bistven kvaliteten premik, ob upoštevanju velike večine v roku prispelih tehtnih pripomb delovnih organizacij ZP. Kot takega — je menil politični aktiv, bi ga 26. t. m. mirno lahko sprejeli tudi, če morda kateri izmed njegovih členov ne precizira dovolj določno medsebojnih odnosov, kajti nedvomno se bodo, pa čeprav bi bil sporazum po svojem bistvu še bolj popolno izdelan, slejkoprej pojavile potrebe po spremembah, ta čas pa bo možna dopolnitev, ali sprememba tudi tistega člena, ki v sedanjem

predlogu morda še ni docela do-
delan.

Predlog samoupravnega sporazu-
ma je po mnenju političnega aktiva
ZP zrel za sprejem, zato naj bi druž-
beno-politične organizacije v delov-
nih organizacijah na zborih delovnih
ljudi ustrezno podprle njegov spre-
jem in podpis.

V nadaljevanju je politični aktiv
poslušal informacijo o poteku raz-
prav o integraciji ZP Iskra in TGO
Gorenje-Velenje in o fazi, v kakršni
se trenutno nahajajo priprave za
morebitno integracijo. V razpravi ob
tem pomembnem vprašanju se je na
seji političnega aktiva utrdilo mne-
nje, da je nadaljnje razprave treba
voditi v smeri upoštevanja gledišč
nove ustave ter interesov delovnih
kolektivov obeh podjetij in celotne
slovenske družbene skupnosti, zlasti
pa se je treba pri tem boriti za uve-
ljavitev stališč, ki jih je prinesel sku-
pen sestanek predstavnikov obeh
podjetij, centralnega komiteja ZKS,
Zveze sindikatov Slovenije in Go-
spodarske zbornice SRS, 19. novem-
bra t. l. in ki jih v naslednji v
celoti objavljamo:

1. Predstavniki TGO Gorenje in
ZP Iskra kot nesporno ugotavljajo,
da je nujno čvrstše gospodarsko
povezovanje in združevanje.

2. Cilj združevanja TGO Gorenje
in ZP Iskra je združevanje dela in
sredstev v sestavljeni organizaciji
zdrženega dela.

3. Intenziteto združevanja dela in
sredstev v sestavljeni organizaciji
zdrženega dela danes ni mogoče v
celoti opredeliti. Predstavniki TGO
Gorenje in ZP Iskra pa bodo takoj
pristopili k oblikovanju samoupravn-
nega sporazuma, ki bo nudil osnovo
za postopno usklajevanje interesov
in razvojnih programov ter zagoto-
vili, da se čimprej oblikujejo enotni
koncepti razvoja tehnologije, orga-
nizacije dela in samoupravljanja v
obeh združenih podjetjih.

4. Predstavniki obeh podjetij ugo-
tavljajo, da je nujno potrebno pri
oblikovanju samoupravnega spora-
zuma spoštovati ustavno predvideno
pot in zagotoviti čim neposrednejše
sodelovanje političnih organizacij in
delavcev v TOZD pri snovanju vse-
bine združevanja in pri sprejemanju
samoupravnega sporazuma.

5. Prisotni ugotavljajo nujnost
aktiviranja vseh političnih organi-
zacij, posebej pa komunistov in sin-
dikata za realizacijo predvidenega
združevanja. Da bi to dosegli, bodo
predstavniki ZK in sindikata o da-
našnjem razgovoru in stališčih obve-
stili člane svojih organizacij in se
zavzeli za to, da obe politični orga-
nizaciji s svojo aktivnostjo podpreta
zastavljeno združevanje.

Oba sveta ZK, ki delujeta v vsaki
od obeh organizacij, se bosta sestala
in začasno delovala kot skupen po-
litičen aktiv z nalogo spodbujati in
spremljati potek združevanja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vest iz Novega mesta pred zaključkom redakcije

Novo mesto, 19. dec. 1973.

— Od tu smo pred zaključkom
redakcije današnje številke
prejeli vest, da so se delavci
naše tovarne usmerniških na-
prav in delavci novomeškega
podjetja ELA na današnjih
zborih delovnih ljudi pogovar-
jali in odločali o predvideni
združitvi obeh delovnih orga-
nizacij. Do skupnega sklepa o
združitvi naj bi obema kolek-
tivoma pomagal elaborat o
proizvodno-tehnični in eko-
nomsko-finančni utemeljeno-
sti združitve, iz katere izhaja,
da se z združitvijo obema de-
lovnicama kolektivoma obetajo
ugodnejši pogoji za nadaljnji
razvoj in napredek.

Ker v času poročanja zbora
delovnih ljudi še nista bila za-
ključena, se za danes moramo
zadovoljiti s to vestjo, o po-
teku zborov in odločitvah
obeh kolektivov bomo obšir-
neje poročali v naslednji šte-
vilki Iskre.

Že četrtrič podeljene nagrade dr. V. Bedjanića

V prostoru Kluba poslancev SRS,
je bila 14. t. m. slovesnost, na kateri
so letos že četrtrič podelili nagrade
in priznanja »Dr. Vratislava Bedja-
nića«, za izbrane najbolj uspele
doktorske dizertacije in magistrska
ter diplomska dela. Komisija je
prejela vrsto kvalitetnih del, izmed
njih pa je predlagala za nagrado in
priznanje 2 doktorski dizertaciji ter
po tri magistrska in diplomska dela.

Slavnosti ob podelitvi letošnjih
Bedjanićevih nagrad sta se udeležila
tudi republiški sekretar za delo SRS
Pavle Gantar in generalni direktor
ZP Iskra Vladimir Logar. Prof. dr.
Anton Ogorelec, predsednik komisije
je v uvod povedal nekaj besed o liku
prof. dr. V. Bedjanića. Se поблиže ga
je kot velikega znanstvenika, pio-
nirja elektrotehnike in pedagoga
nato orisal dekan elektrotehniške
fakultete, prof. dr. Mirjan Gruđen,
slednji pa je spregovoril nagrajen-
cem še predsednik DS tovarne elek-
tričnih aparatov Viktor Korošec.

Nagradi za doktorski dizertaciji
sta najprej prejela dr. Milan Čalović
in dr. Borivoje Rajković, z beograjske
in zagrebske elektrotehniške
fakultete. Za magistrska dela so bili
to pot nagajeni: mgr. Manojlo
Kostić (fakulteta za elektrotehniko
Beograd), mgr. Andrija Maričić
(fakulteta za elektroniko Zagreb) in
mgr. Drago Matko (fakulteta za
elektrotehniko Ljubljana). Nagrade
za najboljša diplomska dela pa so
prejeli: Hilmiya Kulašić in Stanko
Strmčnik s fakultete za elektroteh-
niko v Ljubljani in Josip Ungarov s
fakultete za elektrotehniko v Za-
grebu.

V imenu letošnjih nagrajencev se
je za priznanja zahvalil dr. Milan
Čalović, ki je v svoji zahvali dejal:

Prejemajoč to visoko priznanje
imam prijetno dolžnost, da se v
imenu nagrajencev zahvalim usta-
noviteljem nagrad dr. Vratislava
Bedjanića — Iskri — tovarni elek-
tričnih aparatov in Zavodu za avto-
matizacijo, kakor tudi komisiji, ki
nam je dodelila te nagrade in pri-
znanja.

Te nagrade in priznanja so nam
tem bolj drage, ker so dodeljene na
enem in verjetno edinem vsejugo-
slovanskem razpisu za najboljše
doktorske dizertacije, magistrske
teme in diplomske naloge s področja

Ob 22. decembru - dnevu JLA

Jugoslovanska ljudska armada, od ustanovitve prvih partizanskih odre-
dov v osvobodilni vojni in od tistega zgodovinskega dne, ko se je prva prole-
tarska brigada pred 32 leti v Rudu prvič postavila pred vrhovnim koman-
dantom tovarišem Titom, je bila in ostala ljudska vojska, socialistična in
revolucionarna, stalno je utrjevala in razvijala ta svoj značaj in to svojo
opredelitev. Njena sedanja opremljenost in visoka izurjenost enot in povelj-
stev, vojakov in starešin, njena moralnopolitična enotnost, njena sposobnost,
da prevzame in uspešno do konca izpolni, v okviru vseh sil splošnega ljudske-
ga odpora, nalogo prvega bojnega ešalona naših obrambnih zmogljivosti —
je izredno pomembno družbeno dejstvo, ki nam omogoča, da uspešno in učin-
kovito gradimo veliko, pionirsko, revolucionarno in vseh ljudsko delo, ki smo se
mu posvetili v današnjem nemirnem in razburkanem svetu.

Iskra-Elektromehanika Kranj

Ugodna proizvodnja v novembru

ERO, STIKALA in MEHANIZMI

že v novembru izpolnili letne obveznosti

Plan proizvodnje za november je
tovarna presegla za 4,1 %. Vsi obrati
so v novembru izpolnili mesečne
planske zadolžitve. V kumulativu
smo za 4,9 % nad planom. Pri pov-
prečni dnevni proizvodnji predstavlja
planski dosežek 11,9 dnevno rez-
ervo. V prizadevanju izpolnitve
letnega plana tovarne so obrati
ERO, stikala in mehanizmi že v
novembru izpolnili planske obvez-

nosti, kar je za omenjene obrate lep
uspeh.

Enajstmesečna proizvodnja

Mesec	%
Januar	110,2
Februar	106,4
Marec	109,1
April	108,2
Maj	102,9
Junij	108,3
Julij	113,1
Avgust	101,9
September	96,8
Oktober	98,8
November	104,1
Skupaj	104,9

Povprečna dnevna proizvodnja
narašča in je večja od oktobrske za
10 %, s tem je tudi narasla povprečna
dnevna proizvodnja v enajstih me-
sasih letošnjega leta. Dnevna pro-
izvodnja je večja od lanske za 30 %.

Obrat električnega ročnega
orodja je v tem mesecu presegel
plan za 6,3 %. Preko planirane vred-
nosti so izdelali večjo količino rez-
ervnih delov in ostalih izdelkov iz
zaostankov ostalih mesecev. Delni
izpad asortimana je pokrila večja
izdelava strojev VS 113.A name-
njenih za izvoz.

Obrat števecv je dosegel plani-
rano proizvodnjo. Enofaznih števecv
je bilo izdelanih za 15 % nad plani-

(Nadaljevanje na 7. strani)

Dvajset let Montažno- servisnega sektorja Iskra Commerce

Pomembna in v svojem
delovanju zelo uspešna de-
lovna skupnost je vsekakor
Montažno-servisni sektor
Iskra Commerce, ki prav
danes, 22. decembra t. l.,
praznuje svojo dvajsetlet-
nico. Povsem razumljivo
bomo v naši naslednji šte-
vilki temu lepemu in po do-
seženih rezultatih kolekti-
va tako pomembnemu jubile-
ju, posvetili doberšen del
razpoložljivega prostora,
vendar pa tudi danes ne
ostajamo zgolj pri tem
drobnem zapisu, pač pa ob-
javljamo nekaj sestavkov,
ki so nam jih s področja
montažne dejavnosti pri-
spevali iz Montažno-servis-
nega sektorja Iskra Com-
merce.

Tako tudi naše uredništvo
po svojih možnostih danes,
še bolj pa bo prihodnjč,
prispevalo svoj delež k
dvajsetletnici montažne de-
javnosti Iskre, saj delovni
kolektiv, trden, močan in
žilav, to nedvomno tudi za-
služi.

Letošnji nagrajenci z nagradami »Dr. Vratislava Bedjanića«

Družbeno-politični aktiv ZP o samoupravnem sporazumu in o zdru- ževanju ZP Iskra in TGO Gorenje

(Nadaljevanje s 1. strani)

6. Predstavniki obeh podjetij ugovarjajo, da obstoje pogoji in možnosti za to, da se prvi samoupravni sporazum, ki bo predvidel cilje združevanja in naloge obeh delovnih skupnosti za to, da se čim podrobneje opredeli vsebina in intenziteta združevanja dela in sredstev, **sklene do 31. 12. 1973.**

7. Prisotni na sestanku so soglasni, da pri oblikovanju osnov prvega samoupravnega sporazuma sodelujejo razen predstavnikov Gorenja in Iskre tudi predstavniki CK ZKS in republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije. Dogovorjeno je, da bo prvi sestanek o oblikovanju samoupravnega sporazuma v četrtek, **6. decembra 1973 ob 9. uri** v prostorih CK ZKS.

Izhodišča, ki bodo oblikovana na tem sestanku bodo do 10. 12. 1973 ocenili predstavniki samoupravnih organov, političnih organizacij in vodilni delavci v Gorenju in Iskri. Če bo treba, bo o izhodiščih na CK ZKS ponovno sklican sestanek v enaki sestavi za usklajitev morebitnih spornih vprašanj. V nasprotnem primeru pa bodo o predloženih izhodiščih, oblikovanih v samoupravne sporazume, takoj pričeli razpravljati v delovnih skupnostih Gorenja in Iskre.

8. Predstavniki političnih organizacij in zbornice se obvezujejo prenesti pobudo predstavnikov Gorenja in Iskre predsednikom svojih organizacij, da sodelujejo v postopku združevanja, posebej pa tudi pri iskanju kadrovskih rešitev za vodilna mesta v novi sestavljeni organizaciji združenega dela.

Naših dvajset uspešnih let

Ob 20. letnici montažne dejavnosti v Iskri, lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da je Montažno servisni sektor (MSS) uspešno izvrševal svoje naloge. V okviru danih možnosti in potreb kupcev, MSS danes skrbi za finalizacijo telekomunikacijskih naprav, ki jih proizvajajo Elektromehanika Kranj, Usmerniki Novo mesto, TEN Ljubljana in Elektronika Horjul. Ta program obsega:

- avtomatske telefonske centrale,
 - usmerniške in druge napajalne naprave za telekomunikacije,
 - prenosni sistemi, telegrafija, radiozveze,
 - telekomande, interfonse in registrofonske naprave.
- Za našeta področja MSS izvaja naslednja dela:
- montaža opreme, preizkušanje in vključitev v promet,
 - meritve,
 - servisiranje,
 - dobava montažnega materiala.
- Montažna operativna MSS je v okviru TOZD Telekomunikacij v Iskri Commerce zaradi potreb kupcev in tehnologije dela razdeljena v 3 obrate:

— Obrat I s sedežem v Ljubljani ima trenutno 99 sodelavcev in mon-

tira telefonske centrale za potrebe PTT na področju SR Slovenije in BiH,

— Obrat II. s sedežem v Beogradu ima trenutno 85 sodelavcev in montira telefonske centrale za PTT na področju SR Srbije, Makedonije in Črne gore,

— Obrat III. s sedežem v Ljubljani ima trenutno zaposlenih 56 sodelavcev in montira vse ostale telekomunikacijske naprave za razne kupce na celotnem področju SFRJ.

MSS se sedaj nahaja v enem najbolj odločilnih obdobjih svojega razvoja. Iskrine tovarne se pripravljajo, oz. so že osvojile proizvodnjo elektronskih central in naprav za usmerjanje radijske zveze. Tako smo v juniju že pričeli z gradnjo prve elektronske centrale v Ljubljani. V naslednjih letih bo MSS montiral in vključil v promet še 13 velikih elektronskih tranzitnih central v Jugoslaviji.

V pripravi pa so že nove pogodbe za prodajo elektronskih central. Kot vse kaže bomo med drugim že v bližnji prihodnosti montirali novo elektronsko mednarodno centralo v Moskvi.

Za osvojitve nove tehnike smo se intenzivno pripravljali 18 mesecev in tako usposobili 30 naših sodelavcev, ki bodo nastopali kot nosilci nalog. Zaradi naglega naraščanja dela in vedno večjih tehničnih zahtev pa bomo kadrovskim problemom morali v bodoče posvetiti večjo pozornost.

MSS je 1972 ustvaril z 215 zaposlenimi 29 milj. dohodka, v letošnjem letu pa bomo s povprečno 235 zaposlenimi ustvarili 38 milj. dohodka. Plan za prihodnje leto je 59 milj., poprečno pa bo 320 zaposlenih. Zaradi hitrega razvoja telekomunikacij pa ocenjujemo, da bo naša realizacija že leta 1976 presegla 100 milj., imeli pa bomo več kot 500 sodelavcev.

Nalogam, ki so pred nami bomo kos samo pod pogojem, da MSS »zleze« iz dosedanjih utesnjenih okvirov. V Iskri se bomo morali zavedati, da MSS ni »profitni center«, temveč

podaljšek proizvodnje — organizacija, ki skrbi za finalizacijo branže v kateri dela 4000 ljudi. Tovarne, ki proizvajajo telekomunikacijsko opremo se zelo hitro razvijajo, investicije so več 100 milijonov.

Zato so vlaganja v montažno dejavnost nujna. Že v začetku prihodnjega leta bo potrebno nabaviti za 3,5 milj. din instrumentov in delovnega orodja, v prihodnjih letih pa po 2 milj. din vsako leto.

Potrebne bodo tudi notranje organizacijske dopolnitve. Že sedaj gradimo velike objekte, včasih tudi po 20 ali 30 istočasno. Prilagoditi pa se bomo morali popolnoma novim dimenzijam. Tako bomo npr. pri gradnji elektronske centrale v Beogradu že v mesecu juniju 1974 potrebovali 90 sodelavcev. Zaradi reševanja določene tehnične problematike pri vključevanju telefonskih central v omr žje, iskanja novih tehničnih in telmoloških rešitev pri gradnji central ter zaradi pravilnega in ekonomičnega vodenja objektov bomo morali tudi izpopolniti administrativni aparat, saj s 15 % režijskih delavcev tega ne zmoremo.

V MSS tudi pričakujemo, da bomo v bodoče deležni več razumevanja. Delovni pogoji »monterjev« so zelo težki, v neugodnih klimatskih pogojih, ob progah, v hrupu itd. Ker delajo po vsej Jugoslaviji, so dostikrat po več tednov ločeni od svojih družin. Vsi so kvalificirani, visokokvalificirani in tehnički. Med njimi so številni strokovnjaki — specialisti za posamezna področja telekomunikacij, ki so s prakso in samoučenjem izpopolnili svoje znanje do take stopnje, da na raznih seminarjih predavajo diplomiranim inženirjem PTT. Ker je terensko delo izredno zahtevno, bomo samo s pravilnim vrednotenjem tega dela lahko obdržali naše sodelavce, oz. pridobili nove.

Zato naj bo ob 20. obletnici naše dejavnosti to tudi apel vsem odgovornim, da pravilno ovrednotijo in cenijo delo ter napore »monterjev«.

Anton Demšar

Uspešen seminar o stikalni tehniki

V sodelovanju z Društvom inženirjev in tehnikov iz Zagreba je Iskra Commerce, filiala Zagreb, organizirala 8. novembra seminar o stikalni tehniki. Seminarja so se udeležili številni inženirji in tehnički projektanti in monterji, skratka elektrotehniški kadri, ki imajo na skrbi vzdrževanje električnih instalacij v podjetju in ustanovah in so obenem pomemben dejavnik v plasmaju Iskrinih stikal ter naprav za avtomatizacijo. Predavatelji so bili nam udeležbo na seminarju prijetno presenečeni, saj je bilo, navzlic svoji ozki specializiranosti, na tem seminarju precej prek sto udeležencev.

Predavanja, ki so jih imeli strokovnjaki tovarne Iskra—Elektromehanika, Kranj, so bila na precej visoki ravni. Čeravno je bil osnovni povdarek na komercialnem poslovanju in praktični rabi stikalne tehnike v projektiranju, so prišli na vrsto tehnološki detalji in celo standardizacija teh izdelkov. Tak potek seminarja je dal pobudo za zanimive in plodne diskusije med udeleženci in prireditelji, ki so pokazale stanje na tržišču izdelkov stikalne tehnike in dale koristne napotke za prihodnost.

Udeleženci seminarja so prejeli kompletne kataloge stikalne tehnike, ki so spričo velikega zanimanja pošli in prireditelji so morali obljubiti, da jih bodo zainteresirano poslali naknadno.

Seminar smo izkoristili tudi za kratko informacijo o merilni tehniki in o njenih perspektivah na področju zagrebske filiale. Omeniti je treba, da je zagrebska filiala vložila precej truda v organizacijo seminarja in da je doživela popoln uspeh, ki ga je bilo mogoče slutiti iz neprikritega zadovoljstva tako predavateljev kot slušateljev seminarja. Pohvale vredna pa je tudi smotrna koordinacija med tovarno Elektromehanika in Iskro Commerce, ki je dala odpljive tržne rezultate.

Ob koncu seminarja so dali udeleženci polno priznanje takemu načinu ekonomske propagande tehniško zahtevnejših proizvodov Iskre, obenem pa so zaželeli, da bi bili seminarji te vrste vsaj enkrat na leto po posameznih branžah. Tudi tokrat

se je pokazalo, da take akcije niso samo potreba trga, temveč dolžnost proizvajalca na področju sodobnega

predstavljanja proizvodov in storitev tehniški in gospodarski javnosti.

V. L.

Veteranom v zahvalo ob 20 letnici montažne dejavnosti

Marsikdo bi dejal, da dvajsetletnica obstoja neke dejavnosti ni tako pomemben jubilej v primerjavi s praznovanjem več stoletnic obstoja naših mest, ali raznih jubilejnih obletnic obstoja nekaterih delovnih organizacij.

Toda, če upoštevamo dejstvo, da v pretekli zgodovini slovenskega naroda nismo poznali nacionalnih svobodčin, temveč podjarmljenost in eksploatacijo tujcev, potem se ni čuditi, da nekaterih dejavnosti pri nas sploh ni bilo, če pa so bile so jih opravljali tujci. Enako je bilo tudi z novo se porajajočo elektromehaniko, oz. elektroniko, ali za nas konkretno — s telekomunikacijami.

Pred dvajsetimi leti se je v kranjski Iskri skupina strokovnjakov, lahko bi jim rekli tudi »samouki«, pričela ukvarjati s prvo proizvodnjo avtomatskih telefonskih central. Njim se je pridružila peščica »montažerjev«, kot finalistov razvojnega in proizvodnega truda. Kar ne moremo si predstavljati, da se je v 20-letnem obdobju število montažnih strokovnjakov povečalo kar za petdesetkrat. Ta nagla rast je terjala mnogo naporov tako posameznika, kot montažnih skupin. Mnogo prečutih noči so takratni pionirji montaž s svojevoljnim učenjem dopolnjevali znanje. Moram še poudariti, da je bilo takratno življenje na terenu po naši domovini vse prej kot lahko. Neurejenost prehrane ter prenočišč, slabe prometne zveze, oddaljenost od svojcev in družinskega življenja, vse to je dajalo pečat takratnim »ambasadorjem Iskre«. Toda vseeno, svoje poslanstvo so 100 % izpolnili, saj to nam potrjuje procvit našega razvoja in plasmana izdelkov tovrstne proizvodnje.

Prav tem veteranom izpred 10 in 20 let je namenjen ta članek. Kot njihovi potomci jim bomo vedno hvaležni — tem veteranom — ki so utrlji pot našega nadaljnega dela. Žal danes ob našem 20-letnem jubileju ni več med nami:

Jožeta Kodunca
Andreja Fabjana
Ivana Vrabca
Franca Vrečka
Janeza Mohorčiča
Milana Kodeka
Ivana Pegana

Slavka Šinkovca
Ludvika Verbiča
Milana Stevanovića
Franca Mihalića
Dušana Lozarja
Božidarja Škribe

Vso pozornost in zahvalo smo dolžni ob tej priložnosti izraziti tudi vsem upokojenim, kakor tudi tistim, ki so z minulim delom prispevali k nadaljni rasti naše dejavnosti, telekomunikacij, Iskra Commerce in s tem celotne Iskre.

JOŽE ČEBELA

Iskra-Elektromehanika Kranj

V ZK 51 novih članov

S konference organizacije zveze komunistov

Konferenca ZK je obravnavala priprave na VII. kongres ZKS in X. kongres ZKJ — potrdila začasni sklep o organiziranosti ZK v Elektromehaniki in razrešila sedanjou konferenco. Na konferenci so bile podeljene zlate jubilejne značke 33 komunistom, ki so nad 25 let člani organizacije ZK. Na konferenci je bilo v organizacijo ZK sprejetih 51 članov.

Konferenci sta prisostvovala tudi sekretar Medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko Martin Košir in sekretar občinske konference ZK Stane Mihalič. Razširjeni seji konference je prisostvovalo prek 200 komunistov.

Referat, ki ga je podal Nace Pavlin, namestnik sekretarja, je obravnaval aktualne naloge v zvezi z aktivnostjo in organiziranostjo članov ZK, obnovo organizacije ZK, samoupravljanje v temeljnih organizacijah združenega dela in gospodarjenje ter gospodarsko stanje podjetja. Ugotovitve v referatu kažejo, da

se doslej premajhno število članov organizacije ZK vključuje v delo organov upravljanja in, da ima komaj polovica komunistov takšne funkcije, da lahko aktivno sodeluje v organih upravljanja in političnih organizacijah. V zvezi s tem je bilo poudarjeno, da so komunisti dostikrat onemogočeni enakopravno sodelovati, ker so materiali, ki so dani na razpolago preveč zahtevni v strokovnem in teoretičnem smislu. Tudi za obnovo organizacije je bilo storjenega premalo, saj je bilo v zadnjem letu sprejetih v ZK samo 13 novih članov. Članstvo sedaj številčno dosega 5 % zaposlenih, kar je odločno premalo.

Na področju samoupravljanja v temeljnih organizacijah združenega dela se uspešno uveljavljajo nove oblike upravljanja. Sprejeli smo večino samoupravnih sporazumov in splošnih aktov. Komunisti se bodo morali aktivno vključiti v samoupravljanje v temeljnih organizacijah.

-P-

Izredno živahna razprava na mladinski konferenci

V petek, 7. decembra 1973, je bila v Elektromehaniki v dvorani delavskega samoupravljanja problemska mladinska konferenca, ki je bila zaradi redukcije električnega toka že dvakrat preložena. Udeležba je bila skoraj rekordna, saj se je konference udeležilo več kot tri četrtine vabljenih delegatov in gostov.

Za konferenco so bile pripravljene tri glavne teme: Problem nedoseganja minimalnega osebnega dohodka, problem izrednega šolanja samoplačnikov in problematika zvišanih stanarin v samskem domu.

Proti pričakovanju je razprava stekla takoj izredno živo. Delegati so kar tekmovali med seboj, kdo bo bolj kritičen, kdo bo zastavil aktualnejše vprašanje, kdo bo predložil boljše rešitve.

Na vprašanja so odgovarjali glavni direktor Jože Hujs, direktor kadrovskega področja Marjan Cvar ter predstavnika organizacije ZK Nace Pavlin in Stane Draksler.

Po skoraj triurni razpravi je konference sprejela naslednje sklepe:

- čimprej naj se skliče svet samskega doma in rešijo vsi tekoči problemi samskega doma;
- urediti popis vseh, ki se izredno šolajo in sami plačujejo šolnino;
- moštri in nadrejeni naj bolj realno ocenjujejo svoje podrejene;
- pri pridobitvi šolnine imajo prednost člani ZK in člani, ki aktivno delajo v DPO;
- skrb za nove člane ZK, posebno tiste, ki aktivno delajo v DPO in posebno v mladini;
- podpreti težnjo rednih študentov višje šole za organizacijo dela, da pridejo do lastnih prostorov oz. lastne šolske zgradbe.

Razprava je pokazala, da mnogi mladi člani kolektiva znajo misliti in delati kot pravi mladi samoupravljalci in jim ni vseeno, kaj se dogaja v sredini, v kateri delajo in žive tretjino svojega časa. Pokazalo se je tudi, da je še precej takih, ki so zainteresirani za delo v mladinski organizaciji. Prva naloga TK ZMS je, da jih čimprej vključi v svoje delo.

J. Perko

V tovarni elektronskih naprav v Ljubljani so se pred dnevom republike poslovili od zveste sodelavke, poenterke Marije PLOŠOVE, ki je po 22 letih marljivega dela v Iskri, najprej v tovarni na Pržanu, nato pa v Napravah, odšla v pokoj. Sodelavci in sindikalna organizacija so ji ob tej priložnosti poklonili lepa darila, ob slovesu pa ji zaželeli obilo zdravja in zadovoljstva. Marija Plos pa delavcem kolektiva še veliko nadaljnjih uspehov.

Iskra pri modernizaciji jugoslovanskih železnic

Prevoz potnikov in blaga je dejavnost posebnega družbenega pomena. Sodobna industrijska družba je vse bolj odvisna od ustreznosti prometnih tokov, ker brez njih ni ne proizvodnje, ne potrošnje. V tej svoji družbeni vlogi sodi promet med tiste gospodarske dejavnosti, ki so kot infrastruktura pogoj vsem ostalim. Lahko sicer nadomestimo en način prevoza z drugim, lahko se potrebe po tem zmanjšajo, nikakor pa se ne moremo odpovedati gibanju ljudi in blaga v prostoru.

Posamezne proge jugoslovanskih železnic so se v zadnjih sto letih gradile in uporabljale pod tako zelo različnimi političnimi in ekonomskimi vplivi, da stari Jugoslaviji kljub sorazmerno obsežni širitvi omrežja le ni uspelo zgraditi enotnega in učinkovitega železniškega transportnega sistema.

Med NOV so bile jugoslovanske železnice skoraj popolnoma uničene. Že v prvih dveh letih po vojni nam je z velikimi napori uspelo spet obnoviti promet na celotnem omrežju, vendar v glavnem le z delno, torej začasno usposobitvijo železniških naprav.

Razvoj jugoslovanskih železnic v vsem povojnem obdobju označuje ekstenziven način gospodarjenja. V naglem razvoju gospodarstva in v pospešeni industrializaciji dežele je morala železnica, takšna kakršna je bila — tehnično zaostala in pomanjkljivo opremljena — varno, zanesljivo in čim hitreje prepeljati vse več potnikov in blaga. Podatki, ki so nam na voljo v statističnih in drugih publikacijah o JŽ, to zgovorno potrjujejo.

Medtem ko se je v povojnem obdobju večina evropskih železnic hitro modernizirala in pospešeno prehajala na električno vleko ter pripravljala za nove naloge v sodobnem gospodarstvu, so jugoslovanske železnice zaostajale tako v tehničnem razvoju, tako v primerjavi z drugimi gospodarskimi panogami v deželi, kot tudi v primerjavi z doseženim razvojem železnic v svetu. V dobi pred modernizacijo je bilo zato zanje znatno stalno prizadevanje vendarle opraviti naglo naraščajoči obseg dela ob nezadostnih sredstvih za vzdrževanje in obnavljanje železniških naprav. To stanje pa je tako zelo črpalo notranje rezerve, da sta se nujno zmanjšali njena opremljenost in sama kvaliteta prevozov. Železniški delavci so s starimi in zastarelimi tehničnimi sredstvi in napravami le težko še skrbeli za varnost prevozov in udeležencev v prometu. Hitrost prevozov se je zmanjševala, železnica je postajala vse bolj počasen prevoznik. Večale so se zamude vlakov, prevoz potnikov je bil vedno manj udoben, skratka, padala je urejenost prometa.

Tega pa seveda ne more prenesti nobeno sodobno, dinamično gospodarstvo.

Modernizacija železnic je postajala vse bolj temeljno življenjsko vprašanje in interes celotne družbe. Zajeti je morala: — modernizacijo tehnologije železniškega prometa, ki naj bi ga — v sodelovanju s preostalimi prevozniki — cestnim, rečnim, pomorskim, letalskim idr. — usposobila za celovit, integrirani transportni sistem (tim. »od vrat do vrat« — s paletami, kontejnerji, tovornimi avtomobili, novimi mehanskimi konstrukcijami za nakladanje in razkladanje); in — modernizacijo obstoječih vgrajenih in mobilnih naprav.

Modernizacija železnic je torej kompleksen proces in zahteva poleg prej omenjenega tudi istočasno uvajanje novih organizacij dela, novih politik: ogromna finančna vlaganja, postopnost investiranja, racionalno gospodarjenje, prioriteto usmerjanje sredstev v tiste magistralne proge in odseke, kjer je pričakovani največji porast prometa in drugo.

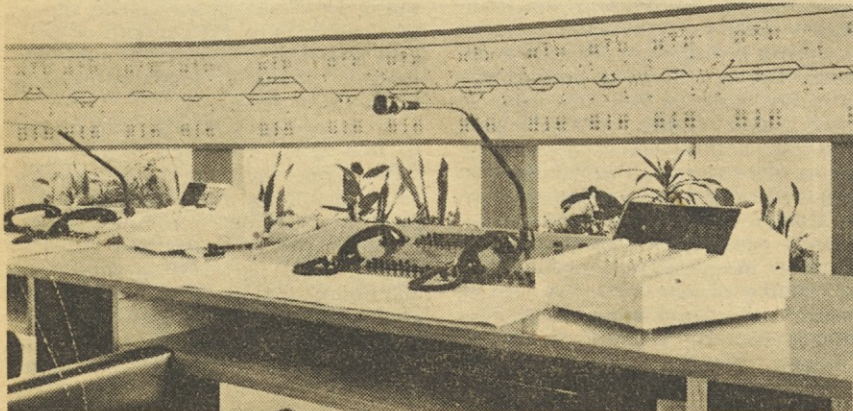
Ko smo v Iskri vstopali v ta sektor družbenega razvoja, v to vrsto jugoslovanske infrastrukture, v modernizacijo in avtomatizacijo železnic, smo se zavedali, da smo prevzeli veliko obveznost in, da so zahtevale pričakovane naloge od nas največjo resnost in angažiranje vseh potrebnih zmogljivosti.

Naše izkušnje, pridobljene v preteklih desetih letih intenzivnega vključevanja v modernizacijo prometa (s tem železnic) bomo morali tudi v prihodnje povezovati z entuziazmom in znanjem novih mladih strokovnjakov različnih panog, ki so že in, ki na novo prihajajo v naše vrste. To nam bo verjetno omogočilo obdržati korak z vodilnimi dosežki v svetu in uspešno opraviti naloge, ki nam jih zastavlja naša družbena skupnost.

Pri reševanju te važne naloge, ki je tolikšnega pomena za razvoj vse naše jugoslovanske skupnosti, pričakujemo največje mero zaupanja, pomoči in razumevanja vseh in vsakogar v kolektivu.

Center za daljinsko upravljanje prometa in elektro vleke v Rajlovcu.

Centralni del naprave za daljinsko upravljanje prometa v Rajlovcu.

Praksa je morala potrditi Iskra - nosilca poslov pri modernizaciji naših železnic

V nedeljo, 25. novembra letos, so v dvorani kulturnošportnega centra »SKENDERIJA« v Sarajevu, s slavnostno sejo splošnega zbora socialistične republike Bosne in Hercegovine, začeli s proslavljanjem jubilejne 30-letnice državnosti te re-

Generalni direktor ZP Vladimir LOGAR med govorom na slovesnosti pred Centrom za daljinsko upravljanje v Rajlovcu.

publike. Proslavljanju obletnice II. zasedanja AVNOJ in I. zasedanja ZAVNOBiH (bosanskohercegovega prvega parlamenta) je prisostvovalo več kot 2.500 gostov, in sicer: preživeli udeleženci obeh zgodovinskih zasedanj, delegacija Federacije, ki jo je vodil Mijalko TODOROVIĆ, delegacije drugih socialističnih republik in avtonomnih pokrajin, predstavniki družbenopolitičnih, delovnih in drugih organizacij, JLA.

Po zaključku te slavnostne seje se je večina prisotnih s posebnim vlakom iz Sarajeva odpeljala v 8 km oddaljeni Rajlovac, kjer je ŽTP SARAJEVO v čast omenjenih obletnic in 30. obletnice republike, v prisotnosti predsednikov skupščine BiH, izvršnega sveta, gospodarske zbornice idr. predalo v obratovanje naprave za daljinsko upravljanje prometa in daljinsko upravljanje elektro vleke na elektrificirani progi Sarajevo—Ploče. To je najmodernejša telekomanda na jugoslovanskih železnicah, telekomanda, ki upravlja to najmodernejšo progo pri nas, progo, ki v ničemer ne zaostaja za najmodernejšimi evropskimi in svetovnimi progami.

V izredno zadovoljstvo nam je torej, da smo se kot izvajalci del na tej jugoslovanski najmodernejši progi s svojimi kooperanti tako z investitorjem ŽTP Sarajevo enakopravno predstavili življu te republike, katere statistika o gospodarskih in drugih dosežkih v zadnjih letih izraža dejansko nemoč besed in števil.

Če je bila to nekoč gospodarsko nadvse nerazvita dežela, je ta hip vendarle naša edina republika, kjer je v precejšnjem območju bosanskega in hercegoveškega industrijskega bazena in v eri pomanjkanja vseh vrst delovne sile, na železniški progi Sarajevo—Ploče, človeka nadomestila naprava za daljinsko upravljanje prometa (tim. telekomanda) in številne druge naprave iz bogatega asortimana tovarn ZP Iskra: Elektromehanike, Aparati-sektorja SVN, tovarne usmernikov, tovarne elektronskih aparatov, ZZA ter asortimana znanih proizvajalcev elektro in druge opreme, s katerimi smo poslovno-tehnično vse obdobje uspešno sodelovali. Naprave vseh navedenih proizvajalcev skupaj, povezane v telekomandno celoto, zagotavljajo zdaj najhitrejši in najvarnejši promet in prevoz potnikov in blaga na železnici.

Govoru namestnika generalnega direktorja ŽTP Sarajevo, B. Calovića pred Centrom za daljinsko upravljanje prometa in elektro vleke v Rajlovcu, je pred ogledom naprav sledil govor našega generalnega direktorja Vladimira LOGARJA:

»Tovarišice, tovariši, dragi prijatelji!

Dovolite mi, da v imenu delovnega kolektiva ZP Iskra čestitam vsem delovnim ljudem SR BiH ob 25. novembru, dnevu državnosti SR BiH in 30-letnici zasedanja antifašističnega veča narodne osvoboditve BiH.

Danes torej delovni ljudje ŽTP Sarajevo, Iskre in vseh njenih kooperantov slavijo še eno, v vrsti delovnih zmag. Naprave, ki jih pravkar spuščajo v pogon, so po svojih tehničnih in drugih karakteristikah in kvaliteti najmoderneje v vsej Evropi. Telekomanda je samo krona večletnega napora na modernizaciji in avtomatizaciji proge Sarajevo—Ploče.

Modernizaciji in avtomatizaciji te proge je sledila proga Sarajevo—Vrpolje, ki je prav tako skoraj že v zaključni fazi in kjer je Iskra s svojimi kooperanti prav tako projektant, dobavitelj opreme in izvajalec del. S temi podvigi gredo bosansko-hercegovski železničarji v korak z modernizacijo v svetu. Ta moderni-

zacija je torej samo del modernizacije vseh jugoslovanskih železnic.

Za ZP Iskra je pomenil začetek modernizacije hkrati začetek kooperantskih odnosov s firmo Standard Electric Lorenz iz Stuttgarta kot licenčnim partnerjem, Energoinvestom in TT Montažo iz Sarajeva in Podjetjem za avtomatizacijo železnic — PAP — iz Ljubljane. Ta grupacija zdaj že nekaj let uspešno deluje v jugoslovanskem prostoru in je zgleden primer dobrega medrepubliškega in mednarodnega sodelovanja.

Dela na avtomatizaciji železniškega prometa so kompleksna: od projekta do zaključnega aktiviranja naprav in tehnične prevzema od investitorja. Od vseh sodelujočih se zahteva visoka strokovnost, specia-

lizacija in vestnost ter disciplina pri izvrševanju sleherne naloge. Dela tako pogostokrat pod najtežjimi prometnimi in vremenskimi pogoji. Mislim, da so si po tako uspešno opravljenem poslu pridobili naši delavci in strokovnjaki dragocene izkušnje, ki jim bodo še kako prav prišli pri naslednjih etapah modernizacije jugoslovanskih železnic in pri prodoru na tuja tržišča.

Se prav posebej bi želel poudariti uspešno sodelovanje Iskre in njenih kooperantov z investitorjem — ŽTP Sarajevo pri realizaciji skupno zastavljenih ciljev.

Vsi si želimo, da bi se to uspešno sodelovanje Iskre tako z ŽTP Sarajevo kot tudi z vsem bosansko-hercegovskim gospodarstvom uspešno nadaljevalo tudi v prihodnje.

Kamera med ustvarjalci

Skupina projektantov, ki je projektirala SV naprave. Z leve na desno: Alenka ANTONČIĆ, Oskar LIČEN, strokovnjak za železniški promet, Tomaž POTZA, samostojni projektant za daljinsko upravljanje prometa in elektro vleke, Polde MAKŠE, specialist za avtomatski progovni blok in cestne prehode, Viktor BEDENK, specialist za postajne naprave in telekomandne naprave na postajah, Vlado FLERIN, specializiran za projektiranje postajnih naprav, drč in ranžirnih postaj ter Janez PETKOVSEK, pionir razvoja in projektiranja postajnih naprav.

Z leve na desno: Zdravko FIDLER in Mohamed ĐAMĐIĆ, vodji gradbišča, Midhat GALJATOVIĆ, vodja operativne enote sektorja v Sarajevu, Petar RUDIĆ, vodja gradbišča ter administratorka Smilja MANDIĆ in referenti Enver PERVIZ, Mehmed ORUČEVIĆ in Miljenko SOJA.

Grupa operativcev in med njimi sodelavka Lučka ČOŽ, ki usklajuje tudi delo enote v Sarajevu.

Skupina projektantov, ki je projektirala telekomunikacijske naprave. Z leve na desno: Metod BENEDIK, Slavko MUNDA, Slavko NOVAK, Lojze MAROLT, Pavle SIMIĆ, Zdenka GOMILŠEK, Ernest TORKAR.

Uspeli smo, ker smo bili uporni, ker

Za zgodovino naroda je desetletje kratka doba. Za posameznika, ki je zanj v tej dobi ustvarjal, pa je lep del življenjske poti. Merila časa so različna. Ne morejo pa biti različna merila resnice, čeprav sicer vsako misli, da je njegova resnica edina. Nizamo Vam resnico tega obdobja nekaterih izmed njih, katerih življenje je reka brez dimenzij. Njihova hotenja pa prispevek v zakladnico človeštva.

Drago Podlogar

Za vami je lep del ere modernizacije in avtomatizacije jugoslovanskih železnic. Pravkar pišemo o eni izmed najmodernejših prog v Evropi, naši bosanski progi Sarajevo—Ploče. Veliko članov našega kolektiva ve in pozna Vaš trud, Vaše napore pri pridobitvi poslov v tej republiki za Iskro, oz. pri vključitvi ZP Iskra v modernizacijo jugoslovanskih železnic.

Ne dvomimo, da je ogromno tega, kar bi želeli zapisati in zaupati Iskram o preteklem desetletju in seveda ne nazadnje o vseh tistih tovarših, ki so z Vami kakorkoli sodelovali in tudi pripomogli, da krasi danes ime firme Iskra tako pomemben prometni objekt.

Sem človek, ki komajda najde čas, da se tu in tam za hip ozre nazaj na prehojeno pot, nazaj v preteklost. Zdaj, ko pišemo o magistralni progi Sarajevo—Ploče, — in prav je, da smo se o njej razpisali — se temu le ne morem izogniti. In če se torej povrnem v obdobje pred desetimi leti in če o njem razmišljam, še zdaj ne morem prav doumeti, kje smo v tistih časih zbrali tisti neverjetni pogum, tisto neverjetno vztrajnost in entuziazem, kot ga vi imenujete, in ga zdaj pravzaprav z ničemer ne morem ustrezno pojasniti in predstaviti. S temi besedami dejansko ne moremo označiti bistva, z njimi ni moč nazorno orisati dejstva, da smo bili tedaj pravzaprav pripravljeni žrtvovati celo sami sebe za to, da bi dosegli cilj. Bilo je več kot hrabrost, a vendarle ne predznost, da smo se upali — ob relativno majhni podpori lastnega podjetja, ki morda samo v sebi ni bilo čvrsto odločeno za identifikacijo s podvigom — spopasti se s tedaj že brezkompromisno in močno mednarodno in domačo konkurenco in enakopravno konkurirati za posel, ki ga je financirala Mednarodna banka za obnovo in razvoj. Njihova premoč in naša majhnost, saj takrat še nismo imeli ustreznih referenc na domačih železnicah, je bila res neverjetna. In morda ravno zavest o lastni nemoči ob premočnih tujih in domačih konkurentih, je v meni samem in v nas vseh rodila zrelo odločitev, da si moramo za vsako ceno izboriti posel na tej progi. In ne samo to. Postati smo morali jugoslovanski proizvajalec signalno-varnostnih in telekomunikacijskih ter drugih naprav ter se s to bazo uveljaviti kot kompleksen in specializiran inženiring za avtomatizacijo železnic. Tak, ki bi jugoslovanskim železnicam nudil vse vrste naprav, tudi take, ki ne sodijo v najožji izbor SV avtomatike, kakršno smo pred tem že razvijali in tu in tam vgrajevali na železniške objekte že dolgo pred konkuriranjem za posel, o katerem zdaj konkretno govorimo.

Znašli smo se torej v vrtincu boja z renomiranimi svetovnimi firmami. Vse so bile še kako zainteresirane že tedaj za to, da ta posel dobijo in, da bi si tudi z modernizacijo jugoslovanskih železnic zagotovile čim večji del zaslužka in nove reference ter ugled. Mi ob njih takrat skoraj neznan, številčno in kadrovsko šibki ter z neprimerno slabšimi referencami, smo torej bili neenakopraven boj.

Zakaj to prav posebej poudarjam? Še zlasti zato, ker to, kar sem doslej

omenjal, še ni bilo vse, kar je zapletalo in oteževalo naš boj z mednarodno konkurenco. Ta boj je bil izrecno težak tudi zato, ker je naš investitor ŽTP Sarajevo pred to licitacijo že avtomatiziral del železniške proge na odseku Doboj—Zenica z napravami in tehniko renomirane švedske firme ERICSSON. Ta je bil tudi njihov izvajalec.

In pomislite, kaj je tedaj pomenilo prepričati investitorja, da je pravilnejša in perspektivnejša odločitev, tako zanj kot za Iskro, če se odloči za domačega proizvajalca! To je pomenilo kompletno preorientacijo na novo tehniko!

Tedaj se še nihče od nas ni ukvarjal z danes tako popularno znanstveno teorijo in metodami odločanja. Za nas, ki smo zaupali vase in v svoje sposobnosti, je bila edino pravilna odločitev ta, da smo se z domačo renomirano firmo Energoinvest dogovorili za poslovno-tehnično kooperacijo po licenci »SEL« in si z njimi delili proizvodnjo signalno-varnostnih naprav (notranjih in zunanjih).

Iskra je namreč že pred tem poslom poslovno sodelovala z mednarodnim gigantom ITT in njeno tovarno Standard Electric Lorenz (SEL) iz Stuttgarta. To sodelovanje nam je bilo tedaj več kot dobrodošlo. Njihova tehnika SV naprav — proizvodnja SV notranjih naprav po njihovi licenci je kmalu osvojila naša tovarna električnih aparatov — je bila takrat ena najmodernejših, vendar, žal, našemu investitorju in vsem jugoslovanskim železnicam povsem neznana. Nanjo so gledali, iz razumljivih razlogov, z nezaupanjem in celo z odporom. Zato jih je bilo treba pridobiti zanje, treba je bilo zlomiti njihov neupravičen odpor do prednosti te moderne tehnike, kar še zdaleč ni bilo lahko! Bilo je jasno, da gre za dokončen presežek v izboru tehnične rešitve, ki naj bi poslej zavladala in prevladala na jugoslovanskih progah. Še in še poudarjam, da je bilo dobiti ta del bitke zelo zelo težko. Za to tehniko smo tedaj izgorevali, dodobra smo jo naštudirali, poznali smo je že od prej, skratka, vanjo smo bili prepričani. In o tem smo morali prepričati tiste strokovnjake ŽTP, ki potem končno niso imeli druge izbire, kot da se zanje odločijo. In s tem seveda za nas, saj so imeli opraviti z ljudmi, ki so jim na vsakem koraku in z vsemi mogočimi sredstvi dokazovali prednost prav te signalno-varnostne tehnike. Znano je, če pa morda komu le ni, naj omenim mimogrede, da je zgrajena na načelu tirne situacije. Kar pomeni, da vsakemu elementu na terenu (kretnici, signalu idr.) odgovarja po ena relejna skupina za krmiljenje in kontrolo. Te relejne grupe so medsebojno povezane z vtičnimi kablji, kot jih na terenu povezujejo tiri.

Ko že odgovarjam na vaše vprašanje, mi ob koncu dovolite, da še posebej poudarim, da bi vsa prej naštetá prizadevanja ne rodila sadu, če bi ne bili ves čas delovali kot homogena, poslu predana in zanj izgorevajoča celota. Vendar ne morem kaj, da ne bi ob vsem še posebej omenil nekaterih tovarišev, tistih, ki so si prav posebno prizadevali, da smo si priborili posel na progi Sarajevo—Ploče.

Prav posebej moram opisati pomembno vlogo, ki jo je pri tej — in marsikateri drugi licitaciji — odigral pokojni dr. LILEK. Bil ni samo moj učitelj, bil in do svoje prerane smrti je prav on ostal hkrati vodja naše taktike in strategije. Do konca svojega življenja je ostal zvest in predan avtomatizaciji in modernizaciji jugoslovanskih železnic, njegov entuziazem je spremljal posle, ki so sledili temu, ki je bil pravkar končan. Bil je strokovnjak, z izjemnimi izkušnjami tudi v nastopih z mednarodno konkurenco, dodobra je poznal ozadja raznih poslovnih iger. Odlikovalo ga je to, da jih je znal pravilno oceniti, saj je bil nedvomno odličen ekonomist, s prefinjeno intuicijo in znanjem. Bil je pobudnik kooperacije ITT-Iskra in kasneje kooperacije SEL-ISKRA, bil je torej človek, ki je že takrat videl nujnost, tako Iskro kot vsega jugoslovanskega gospodarstva v povezovanju z mednarodnim trgov, z mednarodno delitvijo dela.

Ni bil samo pobudnik te poslovne usmeritve, temveč je znal posle tudi konkretizirati. Cenili smo ga vsi.

Vse obdobje najinega sodelovanja sva se lepo dopolnjevala. Kruta, zahrbtna bolezen nam je prekmalu iz naše srede iztrgala nadvse dragocenega učitelja, mentorja. Ne dvomim, da bi bili z njegovo pomočjo tudi kasneje morda dosegali še večje poslovne uspehe, tako mi kot druge dejavnosti v Iskri.

Zanemariti ne smem vloge takratnega direktorja sarajevske filiale SAMARDŽIČA, ki je v tesni povezavi z nami bil v neprestani akciji pri investitorju. Tega je iz dneva v dan obveščeval o naših stališčih, naši tehniki. Tako je iz dneva v dan za nas pridobil vse več točk za to, da se je kasneje tehnika nagnila na našo stran.

Še bi lahko našteval imena posameznikov in skupin. Da ne bi negiral tistega, kar sem povedal v uvodu, naj končam. Skorajšnja 10-letnica BAŽ bo pohovna prilžnost za temeljitejšo razčlenitev naših preteklih večjih in manjših uspehov.

Ivo Dremelj

Lep del letošnjega leta ste skorajda dobesedno preživeli v Bosni in Hercegovini. Tačas ste najaktivnejše in vsestransko sodelovali pri zaključevanju del na progi Sarajevo—Ploče. Kaj bi nam v zvezi s to neobičajno angažiranostjo in temeljitim sočkanjem in srečanjem s terenom in tamkajšnjimi ljudmi s proge lahko Vi povedali?

Po skoraj že zaključeni montaži vseh naprav na imenovani progi, je nekako v sredini letošnjega leta nastopila odločilna in najbolj negotova faza pri gradnji objekta. Faza »finitiranja«, kot smo v sektorju pravilno zaključili, bo taka, da bo montažnim ekipam Iskre in njenih kooperantov treba priskočiti na pomoč s strokovnjaki iz naše projektivne, operative in razvoja ter iz tovarn, ki so opremo in naprave izdelale. To je bil čas, ko naj bi se izkazalo, če smo in do kakšne mere smo opravičili zaupanje investitorja, ki je Iskri poveril vgradnjo naprav v času, ko so le-te bile še v fazah snovanja po različnih razvojnih laboratorijih.

Za celotno akcijo finitiranja smo pripravili podroben načrt, ki je zajemal končno merjenje in preizkušanje naprav, aktiviranje in tehnične prevzeme od ustreznih komisij, republiških prometnih in drugih inšpektoratov BiH. Izvajanje tega načrta nam je oteževalo, podobno kot prej pri montaži to, da se je moral železniški promet odvijati nemoteno. In obdobje letnih dopustov. Vsi sodelujoči smo, oz. so si ga morali skrajšati na minimum, delali smo vse dni in neprestano. Pred dokončnim aktiviranjem pa celo ponoči. Ekipa so si lahko privoščile le kratke počitke.

Osebnost me je impresioniralo to, da so vsi udeleženci v akciji pokazali izjemno prizadevnost in visoko stopnjo zavesti, ki se je stopnjevala kolikor bolj se je približeval končni rok za zaključek del. Vsi skupaj smo bili ena sama velika družina, ki jo je združila skupna naloga, skupni cilj. Tega ni mogoče pozabiti.

Ognjenega krsta nismo uspešno prestali samo mi, ampak vse naprave, ki brezhibno delujejo v zadovoljstvo investitorja.

Marko Porenta

Znano je, da ste bili poleg drugega posebno angažirani na napravi APB (avtomatski progovni blok), od prvih zamisli do končne realizacije objekta na progi Sarajevo—Ploče. Uspešni zaključek APB je tudi vaš osebni uspeh. S tem je končano večletno delo na razvoju in izgradnji naprave, ki predstavlja enega izmed pogojev za kompletno modernizacijo celotne proge (za telekomando npr.). Kaj pomeni ta naprava za železniški promet?

Avtomatski progovni blok omogoča večjo varnost na medpostajnem odseku proge in večjo propustnost celotne proge. Medpostajni odsek je razdeljen na več krajših prostornih odsekov, ki so ščiteni s progovnimi signali. Ko je proga prosta, vsi progovni signali kažejo pojem »voznjo«. Vlak, ki vozi na medpostajnem odseku avtomatsko za seboj postavlja pripadajoče progovne signale na »stoj« in se s tem ščiti pred vlakom, ki mu sledi. Z drugo besedo, to pomeni, da na medsebojnem razmaku hkrati lahko vozi več vlakov, drug za drugim, v krajših časovnih in prostorskih razmakih, število pa je odvisno od dolžine medsebojnega odseka in števila prostornih odsekov. Kontrola vožnje vlakov se prenaša na obe komandni mizi sosednjih postaj, od tu dalje pa v povezavi s telekomando napravo na centralno dispečersko mesto.

Ali ste pri Vašem delu imeli tudi kakšne nepredvidene težave?

Pri razvoju vsake nove naprave skoraj vedno naletimo na večje, ali manjše težave. Tu ne bi našteval vseh, omenim pa naj le eno večjo, ki je zahtevala mnogo truda, da smo jo uspešno premagali. To je vpliv povratnega toka vleke, ki je povzročal motnje na delovanju naše naprave. Predvsem smo imeli težave na delu proge med Bradino in Konjicem, kjer se proga v serpentinah s padcem 25 promil spusti prek visokih viaduktov, skozi mnogo krajših in daljših tunelov, z Ivan planine v dolino Neretve. Zaradi velikega padca morajo v smeri Konjic—Bradina težje tovarne vlake potiskati kar po tri lokomotive. To pa poveča nezaželene vplive omenjenega povratnega toka vleke. Na hitro smo morali razviti in vgraditi nove sestavne dele, ki so neobčutljivi na omenjene vplive povratnega toka vleke.

Tako napravo lahko uporabimo tudi na drugih progah?

Taka naprava bo vgrajena tudi na progah Sarajevo—Vrpolje, Tovar-nik—Novska, Zagreb—Reka, Dobova—Jesenice; seveda jo pa lahko uporabimo tudi na vseh ostalih, z modernizacijo predvidenih progah.

Rajko Noč

Sodelovali ste pri številnih idejnih rešitvah za razvijanje naprav, vgrajenih na progi Sarajevo—Ploče, pri atestiranju teh naprav pri specializiranih institucijah. Katere so bile te naprave in s kakšnimi problemi ste se srečevali, ali se še srečujete kot vodja razvoja za specializirano in specifično profesionalno prometno tehniko?

Z razvojem signalno-varnostnih in drugih naprav se v Iskri ukvarjam že 14 let. Praktično ni signalno-varnostne naprave, vgrajene na železnici, ki ne bi vsebovala tudi izdelka, ali elementa, razvitega oz. zasnovanega v naši razvojni službi. Razen osvajanja proizvodnje SV naprav sistema Lorenz (domača proizvodnja je, kot veste, že 100 % osvojila), se je v naših vrstah rodila kopica novih, izvirnih izdelkov, ki so vsi na terenu dobro prestali preizkušnje in smo z njimi dobili ustrezne reference. Pomen takšnih rezultatov lahko točneje ocenimo, če ugotovimo zahtevnost in specifičnost profesionalne tehnike za železnico. Na trgu se namreč srečujemo z najmočnejšimi proizvajalci te tehnike (Siemens, Ericsson, Westinghouse idr.). Kot posebnost teh naprav naj omenim njihov varnostni karakter. Poleg normalnega procesa pri razvoju novega izdelka je zanj še posebej po-

ostren kriterij, ki vsakemu na novo razvitemu izdelku predpisuje temeljite varnostne analize.

Da, tudi za ateste smo poskrbeli. Vse naprave, bodisi za to progo in nasploh, je preverjal in atestiral specializirani železniški inštitut »Kirilo Savić«, zanje smo si pridobili uporabna dovoljenja na Jugoslovanskih železnicah.

Samo v grobem bi naštel naprave, ki jih je razvil naš razvoj, proizvedle Iskrične tovarne (predvsem sektor SV in Stegnah) in so vgrajene na progi Sarajevo—Ploče:

- napajalne naprave za napajanje postajnih SV naprav,
- signalna skupina glavnega signala in skupina ponavljalnika pred-signaliziranja kot dopolnitev postajnega sistema LORENZ,
- napajalne naprave za naprave avtomatskega progovnega bloka,
- relejna stojala za naprave avtomatskega progovnega bloka,
- tirni rele za APB naprave idr.

Poleg teh še kompletni izbor treh vrst naprav za zavarovanje cestnih prehodov na železniških progah in vrsto specifičnih izdelkov na izredno zahtevo investitorja, ki smo jih izdelovali kot unikate, ali v zelo majhnih tovarniških serijah.

Prav je, da ob tej priložnosti omenim tudi senčne strani našega dela. Že od začetka obstoja se borimo s pretesnimi in neprimernimi prostori. Močno pogrešamo za normalen razvoj nujno potrebne delovne instrumentarije, še bolj pa prepotreben laboratorij za preskušanje novih naprav. Velikokrat moramo opravljati potrebne preskuse na terenu, kar ob tekočem železniškem prometu. To pa ne pomeni samo težkih pogojev dela, ampak ogrožanje varnosti, tako naših sodelavcev kot vseh udeležencev v prometu.

Poseben problem je tudi kadrovsko vprašanje. Pridobiti kadre za tako ozko specializirano dejavnost je izredno težko. V Jugoslaviji ni razvite take, ali podobne dejavnosti in zato nam ne uspe zaposlovati že »formiranih« kadrov. Vsako novo zaposleni se mora prav zaradi omenjene ozke specializacije dolgo dobo uvajati v posel (tudi 4—5 let). Od sodelavcev namreč zahtevamo veliko vztrajnosti in predvsem veselja do te vrste dela. Vsaka izguba takšnega strokovnjaka zaradi slabega nagajevanja, ali drugega vzroka je za nas skorajda tragika. Menim zato, da je za ohranjanje, oz. dvig moči razvojne službe treba zagotoviti ljudem ustrezne delovne pogoje ter jih pravilno materialno in moralno stimulirati.

Asim Perviz

Aktiviranje daljinskega upravljanja prometa in elektro vleke na progi Sarajevo—Ploče dejansko pomeni zaključek del po programu predvidene modernizacije na tej magistrali. Kaj Vam to osebno pomeni?

Težko govorim o samem zaključku del na tej progi, oz. o centru za daljinsko upravljanje v Rajlovcu, ne da bi se spomnil zgodovine. Za šefa gradbišča sem bil določen že v začetku l. 1965, ko sem se v firmi zaposlil kot mlad inženir. Ta odločitev je bila tako zame, o tem verjetno ne boste dvomili, kot za tiste, ki so me za to mesto določili, smel, a hkrati tudi tvegan podvig. Pogodba z ŽTP Sarajevo št. 1254/64 je bila resda tedaj že podpisana, na realizaciji poslov pa je bilo storjenega bore malo. Dejansko je bilo treba skoraj po dveh letih, ki sta pretekli od podpisa pogodbe in postopkov same zamotane licitacije, končno preiti h konkretnemu delu.

Moja osebna ambicija tedaj torej ni bila samo afirmirati v tem prostoru firme Iskre, ki mi je izkazala toliko zaupanja in možnosti, temveč tudi osebno uspeti v začetnem poslu.

Poleg tega pa z uglednim investitorjem ŽTP Sarajevo in njegovimi številnimi službami (sektorjem za kapitalno izgradnjo, pogonom za SV in TK idr., sekcijo za vzdrževanje SV in TK naprav in drugimi) ustvariti take poslovne odnose in tako urejeno poslovno sodelovanje z njimi, ki bi rodili kar najboljše sadove.

smo hoteli in želeli uspeti

Problemov je bilo več ko preveč! Vse od nedefiniranih tehničnih pogojev investitorja, prek nerazvitega kompletnega programa opreme za progi, ki smo jo gradili, pa do problema v močni grupaciji Iskra-Energoinvest-TT montaža in PAP, ko ni bilo jasno definirano, kdo je pravzaprav pravi nosilec posla in izvajalec del. Formalno klavzulo pogodbe smo torej morali spraviti tudi v življenje. Ni jih bilo malo, ki so te prve trenutke gledali na vlogo Iskre z velikimi dvomi. Tako so bile te začetne poteze predvsem strateškega značaja. Ko je bilo treba deliti, smo vedno našli skupni jezik, ko pa je bilo treba sodelovati pri saniranju zgradb, je Iskra ostala sama. Na srečo smo kmalu zadeve precizirali in določili, kdo bo tisti, ki bo odgovarjal za posel. To pa je bila končno le Iskra. Šele kasneje se je ta dalekosežna odločitev pokazala v vsej pravi luči. Seveda ni manjkalo takšnih in drugačnih ljudskih slabosti in intrigriranj, ki so pač nujno zlo in jih nikoli nihče tudi v poslu ne bo izkoreninil. Če se zdaj ozrem nazaj in če analiziram preteklo delo, vendarle zadovoljen ugotavljam, da je Iskra v tem prvem poletu modernizacije železnice uspela.

Kako ocenjujete svoj doprinos pri realizaciji tega tako kompleksnega objekta?

Osebnost sem zadovoljen. O mojem deležu pa naj povedo drugi! Bojim se namreč, da bi podlegel subjektivnosti, tako značilni za človeka.

Zanima nas, če ta objekt, katerega investicijska vrednost je znašala okrog 1.150 mio N din, pomeni poleg afirmacije Iskre tudi poslovni uspeh?

Čeprav ponavljam že večkrat omenjano dejstvo, da je bil ta objekt nekakšen izpitni poligon za Iskro in njene kooperante, moram reči, da tudi poslovni uspeh ni izostal. Posebej bi poudaril, da smo z realizacijo te proge pridobili na dragocenih izkušnjah in afirmirali vrsto mladih strokovnjakov na tem področju. To je danes dragocen kapital.

Ste kot vodja dislocirane enote BAZ imeli potrebno podporo in bili deležni ustreznega razumevanja za problematiko na terenu s centra, iz Slovenije?

Na vsak način! Deležem sem bil absolutne podpore. Brez nje bi bilo zelo težko uspeli. Zlasti mi je bila potrebna in pomembna v začetku. Brez avtoritete firme bi tedaj ne uspeli, kajti osebnost sem le-ta dosegel po večletnem zelo intenzivnem delu.

Verjetno je koordinacija del na gradbišču, dolgem 200 km terjala od Vas izredno angažiranost in izredne fizične napore?

Brez dvoma! Zlasti v začetku, ko sem premnogo reči moral urediti sam. Šele veliko kasneje se je formiral štab inženirjev in tehnikov, s katerimi sem si lahko delil delo. Zlasti težko mi je bilo uskladiti delo tolikih izvajalcev. Pogostokrat sem v enem dnevu moral opraviti po več poslov hkrati in na dislociranih objektih. In čisto je moj delovnik trajal po 12 do 15 ur. Sam več ne vem, kolikokrat sem se z avtomobilom in drugimi prevoznimi sredstvi prepeljal na relaciji Sarajevo—Ploče tudi pozno ponoči. Toda, vse to je zdaj mimo. Se sreča, da tudi slabe trenutke v življenju kmalu pozabimo. V spominu mi pa rade ostanejo lepe reči. Lagal bi, če bi rekel, da tudi tedaj ni bilo veliko. Vsako aktiviranje kate-rekoli od preštevilnih funkcionalnih enot nas je navdajalo in izpolnjevalo z zadovoljstvom. V njih je bilo vgrajeno delo naših rok.

Kaj bi Vi, poln delovnih izkušenj, svetovali mladim strokovnjakom, ki jih je v Iskri vsak dan več, in ki se bodo morda jutri znašli v Vaši nekdanji vlogi?

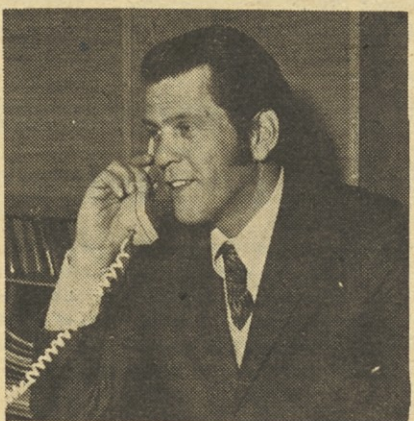
Mislím, prvič, da mnogi mladi ljudje grešijo, če mislijo, da so si s fakultetno diplomu dejansko zagotovili avtoriteto in spoštovanje. Grešijo, če se nadejajo, da formalno ustoličenje na odredeno delovno mesto samo od sebe pogojuje to dvoje. Samo delo je tisto, ki naj in bi moralo afirmirati mladega strokovnjaka in mu zagotoviti trajno vrednost. Drugič, poslov ne smemo deliti na slabe in dobre. Zlasti ne v začetku. Vsega se je treba lotiti, kar je koristno. Samo to zagotavlja dejansko afirmacijo in spoštovanje tistih, ki te imajo radi in tistih, ki ti morda niso preveč naklonjeni.

V podjetju ste od 1965. leta. Odlikuje Vas dinamičnost, vestno izpolnjevanje sprejetih nalog in toliko vredna zrela razsodnost tudi v težkih momentih, predvsem pa neizčrpna in nalezljiva vedrina. Na tej progi ste opravljali vse mogoče funkcije. Tudi sicer v praksi zelo izvajano koncepcijo marketinga najbrž tudi zato, ker ste študent podiplomskega študija te smeri in Vam je aplikacija teorije v praksi in obratno omogočala širok

manevrski prostor. Kaj Vas moti v sedanjí fazi izvajanja ustavnih reform v IC, oz. Iskri in kaj predlagate za naprej?

Tudi sam o tem velikokrat razmišljam. Ni mi lahko v kratkem ustrezno odgovoriti na to vprašanje. Vem samo to, da ni malo dejavnikov, ki vznemirjajo mene in še marsikoga med nami. Dejavniki, ki hromijo voljo do dela. Eden izmed njih je vsekakor neurejen status specifičnega inženiringa za avtomatizacijo prometa nasploh, ne samo železniškega. Zdaj, ko smo v fazi formiranja TOZD in vrste ustavnih sprememb, menim, da je čas, da se ta status in celotna koncepcija inženiringov dokončno uredi. Tu mislim tudi na izvojni inženiring. In ker sem optimist po naravi, začenjam upati v to, da se bo tudi to slednjič uredilo.

Viktor Bezek

Bi nam Vi, ki ste k poslom avtomatizacije proge Sarajevo—Ploče pristopili že kot prekaljeni operativci, lahko predstavili specifičnost operativne dejavnosti in morda kaj več povedali o premagovanju ovir in težav, ki jih je na njej povzročal dejavnik regionalnosti vsem Vamšim ljudem in ljudem naših kooperantov?

Veseli me, da ste omenili oba dejavnika. Menim namreč, da problematika operativne dejavnosti v prometu in za železnico sploh, v naši sredi ni dovolj znana. Ne mislim zdaj samo na progo Sarajevo—Ploče, ampak na splošno. Osnovna naloga operativne je, da po sklenjeni pogodbi z investitorjem organizira izgradnjo objekta in ga preda dokončno v obratovanje. Glavna dela s tem v zvezi pa so naslednja: sestavljanje naročil za opremo, izdelava dinamičnih in terminskih planov izvajanja del, organizacija dobave opreme in transporta na gradbišče, nadzor nad izvajanjem del kooperantov, izvajanje izmer in posredovanje podatkov za obračune izvršenih del, dobav — vse to v skladu z Zakonom o izgradnji investicijskih objektov — organiziranje tehničnih pregledov, operativnega nadzora in aktiviranje naprav ter sodelovanje pri kolavdaciji gotovih objektov. To je v grobem našeta dejavnost, ki se od objekta do objekta razlikuje. Lažja je pri postajnih napravah, neprimerno težja pri progovnih. Večina delovnih mest v operativu je vezana na teren in seveda na različne terenske pogoje dela, nevarnosti in nesreče, tako na železnici kot na cesti. Na tej progi nam ni bilo prizanešeno in na njej je izgubilo življenja nekaj naših delavcev, oz. delavcev naših kooperantov.

O pestrosti te proge in specifični regionalnosti je bilo tudi že veliko povedanega. Čeprav je to res lepa, izrazito gorska proga, — nekaj postaja leži nad običajnimi nadmorski-mi višinami (Bradina npr.), postaje so narejene zaradi postaj (križanja vlakov), na njej je obilica tunelov, velikih in majhnih mostov, gazel in drugih slikovitih gradbenih stvari-tev — je bila to vendarle proga, katere specifičnost je pogojevala hudo dislociranost, težko dostopnost do objektov na progi in na postajah, težak teren za izkope, slabe ceste, slabo preskrbo s prehrano, bivališči za delavce itd. Napori pri organizaciji izvajanja del in koordinaciji raznih izvajalcev in velikega števila soizvajalcev ter sinhronizacija vseh del za odrejen končni termin, so bili, milo rečeno, zelo veliki. Ne premorem besed, ki bi dovolj ilustrirale požrtvovalnost, tako naših kot vseh ostalih delavcev, zlasti bosanskih, ki so vsi po vrsti praviloma delali po cele dneve, pa brez pravilne prehrane, z improviziranimi obroki kar po progi, ob tirih, tunelih idr., skratka v stalni življenjski nevarnosti, saj so se nprave vgrajevale pod rednim prometom in neprekinjeno.

Ta proga je opremljena z vrsto naprav, ki jih je naš sektor oz. jih je Iskra nekemu investitorju dobavila prvič. To velja zlasti za avtomatski progovni blok, osnovo telekomande, selektivno telefonijo idr. Prav na

tem objektu smo se spopadali z vrsto problemov pri montaži naprav, tako na progi kot na postajah, saj Iskra kot taka ni premogla več kot toliko znanja s področja montaže in kabli-ranja, predvsem pa z odločno premalo izkušnjami. Izvajanje del nam je oteževalo večno pomanjkanje opreme, tako naših in kooperantskih tovarn, nespoštovanje dobavnih rokov naših kot kooperantskih dobaviteljev. Dinamiko del smo morali stalno prilagajati trenutnim situacijam, ukinjati in prestavljati smo morali delovne ekipe z gradbišča na gradbišče. S tem smo pogostokrat zgubljali predragoceni čas in delovne moči. Racionalneje bi jih bili lahko porabili, če bi bil za to posluh in razumevanje vseh tistih, ki so na objektu z nami sodelovali.

Osebnost sem zadovoljen, da je ta objekt končan. Vsi skupaj smo si nabrali izkušenj, ki nam bodo prav gotovo olajšale premagovanje težav ter racionalno trošenje svojih moči in znanja na objektih, ki bodo še sledili.

Danica Gruden

Ste ena najstarejših sodelavk našega kolektiva. Do pred kratkim ste bili tajnica projektive, nemalokrat več kot le tajnica enote, ki je tudi nosila težo del za progo Sarajevo—Ploče. Številne opise projektov — Vaš sodelavec jih je celo okvirno kvantificiral — ste prepisovali in urejali vse potrebno, da so ustrezni prispeli do investitorja. Prepogosto ste bili sami za vse. S sodelavci, ki jih predstavljamo javnosti, ste, delovni kot mravlja, enakovredno sodelovali v prizadevanjih za dokončanje te proge. Naj Vam ne bo težko odgovoriti vsaj na eno vprašanje: ste zadovoljni, ker je objekt gotov?

Veliko več kot samo zadovoljna. Srečna sem, ker je delo toliko nas mladih, ambicioznih, rodilo tak sad. Srečna, ker sem tudi sama sodelovala pri tem, za bosansko-hercegovsko gospodarstvo tako pomembnem objektu. Ob takem dogodku potem človek pozabi na dan za dnem isto, utrjujoče delo, dolgo nekaj let. Ne morete si namreč predstavljati, kako utrjujoče je lahko tudi delo za pisalnim strojem in v papirjih. Ljudje smo pač taki, da nas razvedri in razveseli še tako majhna sprememba. Ne pretiravam, če rečem, da me je preteklo delo zelo utrudilo, čeprav se nobenega dela ne oteparam. Pestrost dela je pač prednost, odlika slehernega delovnega mesta in te pestrosti je zdaj, ko nas je vsak dan več, ko je vse več novih investitorjev in ko se iz dneva v dan širi delo sektorja, vedno več. Upam, da bomo tako uspešni tudi v prihodnje.

Slavko Močnik

Vi sodite med tiste člane kolektiva Iskra in biroja za avtomatizacijo železnice, ki niste ves čas samo spremljali njene modernizacije, temveč ste najaktivneje sodelovali v skupini, ki se je že vrsto let pred začetki del na progi Sarajevo—Ploče ukvarjala s projektiranjem in razvojem naprav in jo je vodil direktor Drago Podlogar. S teamom projektantov, ki jih zdaj vodite vi, a jih je pred Vami vodil Vlado BALON, ki je tej službi postavil temelje in jo uvedel v posel, ste torej od vsega začetka sodelovali pri gradnji proge.

Kaj bi povedali Iskrašem o njej in o projektantski dejavnosti, pomembnem delu pogodbe z investitorjem. To Vas vprašujemo zdaj, ko vemo, da ste na prosovalo ob aktiviranju naprav pred dnevi odpotovali na ta objekt in v to republiko prvič brez delovnih zadolžitev.

Res je, sodeloval sem s teamom, ki je že veliko let pred mednarodno licitacijo za progo Sarajevo—Ploče nosil v sebi vizijo prihodnje in za SFRJ potrebne modernizacije železnice, te, za vsako državo tako nepogrešljive infrastrukture. Poudariti moram, da sem na to zelo ponosen.

Kar zadeva progo Sarajevo—Ploče pa nekaj več.

Projektantski team, ki se je iz leta v leto tako številčno, kot kadrovsko izpopolnjeval, je opravil zares obsežno nalogo v pogodbah z investitorjem ŽTP Sarajevo. Sprojektiviral je:

- signalno-varnostne in telekomunikacijske naprave,
- naprave avtomatskega progovnega bloka
- avtomatske cestne prehode
- daljinsko upravljanje prometa in elektrovleke
- telegrafске in UKV zveze,
- progovne kable in vrsto drugega.

V grobem smo v tem obdobju izdelali okrog 360 projektov na 10.500 kv. metrih papirja. Zakaj to navedam? Preprosto zato, da bi na nek način ovrednotil delo teama, ki je uspešno in v investitorjevo zadovoljstvo izpolnil vse naloge. Pa tudi zato, da ne bi kdo napačno rezoniral, da smo se s temi projekti zabavali samo in izključno v biroju. Ne! Skoraj vsi, če mednje ne štejem pomožnih projektantov, smo ne enkrat, ampak nekajkrat obhodili vso progo, posneli vse podrobnosti, sami preiskovali in sodelovali pri preizkušanju številnih naprav na objektu.

Teh naprav, ki jih je bilo na tisoče in nekaterih na milijone metrov (npr. vseh vrst kablov), najbrž nihče nikoli pri nas ne bo uspel kvantificirati. Pri vseh teh drobnih in velikih opravkih doma in na terenu, tega se dobro spominjam, smo bili vsi skupaj celota, uspelo nam je premagati nemalo terenskih in vseh drugih težav, ki seveda spremljajo izgradnjo vsakega takega objekta. Vse to nas je stalo nemalo osebnega odpovedovanja (družini, šolanju, kdo bi vedel, čemu vse!), zdravja, relativno slabega moralnega in materialnega priznanja.

Tokrat sem na tej relaciji res prvič potoval brez delovnih zadolžitev. Potoval sem zadovoljen, ker so moji fantje, ker je naš team projektive, uspešno sprovedel vse naloge in s tem potrdil, da je sposoben prevzeti v prihodnje podobne, morda celo zahtevnejše projektantske naloge. Ta proga je torej za nas nekakšno spričevalo, ocene v njem pa so take, kot smo si jih zaslužili za dneve in noči, prebite ali v biroju ob projektih ali za prepešane kilometre po tirnicah, tunelih, mostovih, idr., kar vse sicer krasi to magistralno bosansko progo.

Anton Lavrenčič

Vas, ki ste vse od začetkov uvajanja avtomatizacije in pri izgradnji proge Sarajevo—Ploče dobesedno skorajda fizično sodelovali — saj ste v BiH živeli od 1966. do 1969. leta — ne moremo obiti.

Bi našim bralcem lahko povedali, kako se je odražalo uvajanje avtomatizacije in modernizacije proge pri neposrednih delavcih tega 2400 in več članskega delovnega kolektiva, med delavci ŽTP Sarajevo (Mostar), ki so tedaj delali na njej?

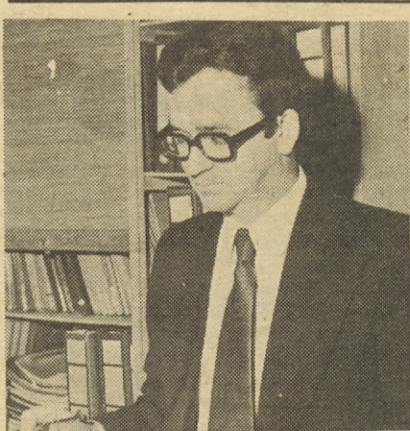
Ja, to je zanimiva tema. Dotaknili ste se najsutilnejše, najbolj občutljive točke tistega časa, kot temu pravim jaz. Priča sem bil neverjetnemu nezaupanju ljudi do nas. Neverjetnemu strahu vseh profilov delavcev, da jih bo avtomatizacija, da jih bodo moderne, nove naprave,

izločile iz vseh vrst delovnih operacij. Nič kolikokrat sem se moral konfrontirati z žalostnimi, smešnimi, vrednimi in nevrednimi slabostmi človeka. Pogosto sem se moral spuščati celo v demagoška pregovarjanja, ki so šele nekaj let kasneje potrdila ljudem, da zaradi naše avtomatike nihče ni bil postavljen na cesto. Nasprotno, ljudi smo prekvalificirali na boljša delovna mesta, a kar je najvažnejše, zagotovili smo jim njihovo osebno varnost ne samo na progi, skorajda povsod.

Mislím, da danes nikjer nikomur ni več treba početi kaj podobnega. Zaupanje je pomembna človeška vrednota, oblike sodelovanja z ljudmi pa najrazličnejših oblik.

Veseli sem, da je proga gotova in da so — sam sem bil železničar, delal z njimi 20 let, zato to dobro vem — z njeno izgradnjo zadovoljni tamkajšnji ljudje. Veseli, ker sem marsikomu in marsikdaj vili potrebno zaupanje ne samo v delo in prizadevanje firme Iskra za BiH in v njeno avtomatiko, ampak v njega samega, veznega člena celotnega sistema, človeka, ki se je s prekvalifikacijo lahko osebno uspešneje uveljavil.

Branko Kolenc

V preteklih desetih letih dela v BAZ ste prehodili — ne vedno ravno lahko — pot od projektanta do vodje komercialne službe. Vsa ta leta se niste malo trudili. Kako ste se vključili v začetke del na progi SARAJEVO—PLOČE.

Leta 1964 sem se prvič srečal s to progo v izgradnji. Takrat sem kot mlad projektant zbiral podatke za izdelavo projekta. Verjemite mi, to ni bilo tako preprosto. Bilo nas je nekaj, večinoma mladih projektantov. Vsi smo bili brez posebnih izkušenj, vendar s toliko večjim elanom za vse vrste opravil. Lotili smo se dela in rejevali smo projekt za projektom, pogodbo, anekse idr. To so bila hkrati moja prva srečanja z ljudmi iz republike BiH. Nobeno izmed njih mi ni ostalo v slabem spominu. Proti pričakanju smo bili tako s strani investitorjev ŽTP Sarajevo, kot tudi od ljudi po njihovih službah, s katerimi smo sodelovali, vedno prijateljsko sprejeti. Tudi kasneje, ko sem sam prevzel delo v komercialni in to službo, nisem imel nikoli slabih izkušenj v stikih z njimi.

Ali Vam še zdaj koristijo ti prvi kontakti s to sredino?

Brez dvoma. Dobro poznavanje področja in ljudi, s katerimi delaš, je nujno. Bojim se, da mi tega še vedno manjka. Da mi namreč manjka več terenske, t.j. prave življenjske izkušnje s terena. Trudim se, da imam pri akvizicijskem delu poslov, pri izdelavi ponudb, pri kolavdacijah idr. čimveč kontaktov z ljudmi, ki neposredno sodelujejo v realizaciji posla. Žal pa imam zdaj iz dneva v dan manj priložnosti za sistematično obdelavo trga, če svoje delo lahko tako imenujem, vse premalo nas je namreč v tej službi za vsak dan večje obveznosti do številnih investitorjev.

Vaši predpostavljani vedo povedati o Vas, da ste človek, ki ne pozna delovnega časa. Kako Vam to uspeva?

Zalostna resnica je, da sam in vsi moji sodelavci brez izjeme, delamo prepogosto pozno do noči, ob sobotah in celo nedeljah in praznikih. Samo tisti, ki pozna delo komercialne službe v tako specifičnem inženiringu kot je naš za promet, ve, kako kompleksno delo je to. Večina ponudb je namreč vezana na licitacije, celo na mednarodne tenderje. Ogromno nerazčističenih stvari nam prav v naši službi ostaja do zadnjega dne. Najpogostejše zamujajo službe kooperantov, subfiterantov opreme in naprav s svojimi ponudbami, poslovnimi pogoji, tehnične službe s specifikacijami, pa kaj bi še naštevati!

Mislím, da bom ostal v mejah skromnosti, če rečem, da mi vse to uspe najbrž tudi zato, ker sem člen verige sodelavcev, ki jim je volja do dela in entuziazem ena od siceršnjih osebnih značilnosti.

Sektor za avtomatizacijo prometa v ZP Iskra

Bliža se desetletnica, kar je bil ustanovljen in kar v Iskra Commerce, oz. v ZP Iskra obstaja in deluje — sektor za avtomatizacijo železnic. Sprva je deloval kot biro, kot kompleksni inženiring za avtomatizacijo železnic, ki je šele pred leti prerasel v sektor za avtomatizacijo vseh vrst prometa (cest, avtocest, ladjedelništva idr.). Ne glede na to, da status enote kot take v okvirju IC oz. ZP ni najbolj posrečen, je zdaj vendarle najvažnejše njegovo mesto in pomen v naši sredini in njegovi večletni poslovni dosežki v jugoslovanskem infrastrukturnem sistemu in prostoru.

To je enota, ki se torej že desetletje spopada s problematiko jugoslovanskih železnic in se je v to problematiko vključila z zaokroženim proizvodnim in komercialnim programom profesionalnih naprav in uslug. O napravah je bil pogovor v tekstu in sliki, zato rajši še nekaj o preostalih referencah, da ne bi kdo napačno sklepal, da je proga Sarajevo—Ploče edini delovni uspeh, s katerim se ponaša ta majhna ekipa in z njo vse preostali delovni kolektiv. Hkrati so namreč postopno potekala in bila končana dela na:

- potniški postaji v Ljubljani
 - progah in postajah: Jesenice—Ljubljana—Dobova, Sarajevo—Vrpolje, Dobova—Tovarnik, Zagreb—Reka, Zagreb—Novska idr.,
 - ranžirnih postajah in drčah v: Zagrebu, Dobroju, Zalogu, Beogradu, Nišu, Skopju, idr.,
 - avtomatskem zavarovanju številnih nivojskih križanj cesta: železnica po Sloveniji in SFRJ,
 - najmodernejši avtocesti v SFRJ — VRHNIKA—POSTOJNA
 - regulaciji uličnega prometa na modernih avenijah generala Ždanova in Kneza Miloša v Beogradu,
 - avtomatizaciji cestnih križišč v Puli, Reki, Mostarju in drugod.
- Z naštevanjem bi lahko nadaljevali. Tudi o rezultatih in perspektivah inženiringa za rečni in pomorski promet bi veljalo kdaj drugič in več spregovoriti na straneh naših glasil.
- Gornje, niti ne preveč pedantno precizirane reference, še bolj pa seveda splošno družbeni pomen vsega narejenega v infrastrukturi dežele je nedvomno pogojevalo omenjeno brezhnevsko proizvodno in komercialno prepletanje poslovnih funkcij na vseh relacijah. Samo v ZP Iskra in v prodajno-servisni organizaciji Iskra

Commerce se je lahko sektor razvijal in razvil v omenjeno kompleksno celoto in s kooperacijo z drugimi domačimi in tujimi partnerji dosegel to, da je zdaj:

- s signalno-varnostnimi in telekomunikacijskimi napravami moderniziranih že prek 70 večjih in manjših postaj ter več ranžirnih postaj,
- z avtomatskim progovnim blokom opremljenih več kot 700 km prog z okrog 300 blokovnimi mesti,
- vgrajenih več sto raznih tipov naprav za avtomatsko zavarovanje cestnih prehodov v nivoju,
- semaforiziranih kar lepo številno križišč,
- z elektronskimi napravami in hidravličnimi zavorami za avtomatsko vodenje procesa razpuščanja opremljenih nekaj ranžirnih postaj,
- vgrajena telekomanda prometa in elektro vleke na progi Sarajevo—Ploče in kmalu telekomandirana slovenska proga Jesenice—Ljubljana,
- položenega in aktiviranega več kilometrov signalno-telekomunikacijskega in napajalnega kabla,
- v okviru jugoslovanske ŽAT mreže vgrajenih nekaj tranzitnih central in prek 150 ŽAT central različnih velikosti,
- na progah vgrajenih prek 100 dirigentskih naprav,
- vgrajenih že več kot 30 registronskih naprav, UKV in dispečerskih podcentral ter central,
- z urnimi in drugimi napravami, ki jih je težko kvantificirati, opremljenih več prog v Sloveniji in drugod po Jugoslaviji.

Če jih v grobem sumiramo, so končni proizvodi proizvodnega procesa sektorja: avtomatsko zavarovane železniške proge in postaje, objekti z avtomatskim progovnim blokom, odseki daljinsko upravljanega prometa in elektro vleke, železniške avtomatske centrale, sistemi regulacije cestnega prometa idr. Proizvodna področja so najrazličnejša gradbišča po vsej SFRJ, pogodbe z investitorji pa, tako kot posli, dolgoročne.

Želimo si, da bi tudi v prihodnje s kompleksnimi inženiring uslugami v prometu lahko afirmirali Iskra po vsej SFRJ, z izvoznim inženiringom pa tudi v tujini, še zlasti v deželah tretjega sveta.

Sedež direkcije avtomatike in sektorja za avtomatizacijo prometa v Ljubljani, Prešernova 27, kjer so se porajali načrti za modernizacijo železnic.

Razvoj montažne dejavnosti Iskre na področju Srbije

Razvoj montažne dejavnosti Iskre na področju Srbije, Vojvodine, Makedonije in Črne gore je vezano za ime Miloša Ajdačića — svetnika glavnega direktorja IC. V zvezi s tem ga je naš novinar obiskal in v razgovoru z njim obujal spomine na te dni. Posredujemo vam izvlečke iz tega pogovora.

Vi ste eden izmed naših najstarejših sodelavcev in pionir na področju telekomunikacij Iskre v Srbiji. Kakšno so bili začetki te dejavnosti na področju Srbije?

Ko sem nastopil službo v Iskri l. 1953, je bila proizvodnja telekomunikacij Iskre

šele v povojih. Izdelovali so ohišja za stare telefonske aparate, začela se je proizvodnja relejev ter majhnih telefonskih central do 10 priključkov. V tem času je Iskra imela v Beogradu majhno prodajalno v palači »Albanija«. Takrat še ni bilo misliti na kakšno montažno skupino.

Toda naslednje leto, ko smo začeli s prodajo večjih hišnih central in central za potrebe železnice, se je že pokazala potreba za lastno montažno skupino, ker nas podjetje »Pupin«, s katerim smo imeli dogovor, ni zadovoljevalo, niti zaradi terminov, pa tudi ne po kvaliteti dela. Iz teh razlogov sem povzel korake, da bi v Beogradu formirali montažni oddelček, kot sestavni del montažnega servisa Ljubljana, s katerim bi v lastni režiji izvajali montažo central, zlasti še, ker so se posli zelo hitro povečevali.

Tako smo l. 1954 že montirali s prvo skupino 6 ljudi naročniške centrale v tovarni vagonov Niš, mrežno skupino za Kolubarske rudnike in naročniško centralo za RR zavode Niš (sedaj EI).

Takoj po tem smo začeli z dobavami večjih avtomatskih telefonskih central, naročniških in tudi za javni telefonski promet. Ta položaj je narekoval povečanje števila monterjev od začetne skupinice, katera je bila ustanovljena l. 1954. Našel bom samo nekaj večjih naročniških in začetne — prve ATC naročniške za ZIS, za Beograjski sejem, za Institut Vinča, za tovarno viskoze Loznica, za tovarno čevljev Borovo, hotel Slavijo Beograd; prvo javno za PTT Beograd-center II., itd.

Kako se je razvijala ta prva montažna skupina, ki danes šteje 120 ljudi?

V začetku je bilo kot rečeno samo 6 ljudi, in to: Alanović, Malenić, Šubert, Popović, Bućin in Dimitrijević. Kmalu po tem smo to skupino začeli povečevati. Prišli so: Makarević, Ogrizek, Dimitrijević ter drugi, katerih imen se več ne spominjam.

Občutnejše povečanje oddelka je prišlo, ko smo začeli s montažo javne ATC pri PTT Beograd-center II. Tedaj smo sprejeli še 10 monterjev, a z začetkom montaže crossbar central smo že imeli okoli 35 ljudi.

Vi ste v stalnem kontaktu z vodilnim in tehničnim kadrom naših kupcev! Kakšno je mnenje teh ljudi o kvaliteti dela naših monterjev pri njih in kakšne pripombe, ali pritožbe imajo na njihovo delo in obnašanje?

Točno je, da sem v stalnem kontaktu z vodilnim in tehničnim kadrom naših kupcev, posebej PTT na področju Srbije in Vojvodine. Na podlagi tega lahko trdim, da so vsi kupci brez izjeme zelo zadovoljni, ne samo s kvaliteto del naših monterjev, ampak tudi z njihovim obnašanjem na terenu pri njih. Zahvaljujoč se takšnemu obnašanju naših monterjev so mnoge težave, ki so predvsem nastajale zaradi stalnih zamud pri opremljenju, pri kupcih bile mirno rešene, še celo več: njihovo delo in obnašanje sta pripomogla k nadaljnjemu poslovanju sodelovanju s temi kupci in k večjemu plasmanu naših izdelkov. Brez takšne montaže mi ne bi mogli imeti takšnih poslovnih rezultatov in toliko prodanih in montiranih central na tem področju.

Tu želim posebno poudariti, da so bili mnogi naši vodje gradbišč in monterji od strani PTT podjetij pisмено pohvaljeni in nagradjeni, nekateri DS PTT podjetij pa so dali pisemne zahvale in diplome Iskri za vzorno delo njenih monterjev.

Katerim vprašanjem, po vašem mnenju, je treba dati posebno pozornost za nadaljnji razvoj montažne dejavnosti glede na naloge branže telekomunikacij?

Najti je treba način, da se že obstoječi kadri zadržijo v podjetju. Zagotoviti varnost, trajno eksistenco in perspektivo montažnemu kadru, da bi le-ta ostal zvest Iskri. Glede na potrebo del pa je treba zagotoviti možnost nadaljnje zaposlitve tudi tistim monterjem, ki iz kakršnih koli razlogov ne morejo več delati na terenu. Z drugimi besedami — tem monterjem je treba dati delo v delavnicah, ki bi jih bilo treba formirati v Beogradu.

Nekaj statističnih podatkov o progi in telekomandi v Rajlovcu

Investitor ŽTP Sarajevo je začel z izgradnjo normalne proge Sarajevo—Ploče že l. 1957. Vendar so se dela aktivneje nadaljevala šele po l. 1961. Tedanja ozkotirna železnica, katere sledovi so samo še tu in tam vidni, ni mogla sprejeti in opraviti vseh prevozov, ki bi jih normalno morala, da bi zadostila potrebam gospodarstva regije. Vrstla regionalnih dejavnikov je omejevala eksploatacijo in prevozno moč, hkrati pa negativno vplivala na razvoj gospodarstva republike. Tudi dolžina stare proge je vplivala na višje transportne stroške in s tem na poslovanje in konkurenčnost tudi ŽTP Sarajevo.

Normalizacija proge je bila nujno potrebna. Pri ekonomskem opravičevanju normalizacije so namreč hajali iz širine gravitacijskega področja, ki zajema centralno in vzhodno

Bosno in povezuje s transverzalo Sarajevo—Vrpolje do Jadranskega morja tudi del Srbije, Vojvodine in vzhodne Hrvatske. V središču gravitacijskega področja te proge se nahajajo bogati gozdni in rudarski revirji, prav tako številni industrijski objekti in kombinati. Industrijska proizvodnja v tem področju je kazala znake neprestanega in občutnega porasta. Pomembne so bile količine blaga, ki naj bi jih prepeljali po tej progi za železarno Zenica in Ilijaš, tovarne natrona papirja v Maglaju, tovarne azota, koksarne in sode v Lukavcu in mnoge druge.

Proga Sarajevo—Ploče je slikovita gorska proga, dolga 193,6 km. Grajena je bila kot proga prvega reda za 20-tonski osni pritisk. Je elektrificirana in zdaj daljinsko upravljana. Osnovni pokazatelji so naslednji:

	število	dolžina v km in kub. m
— proga	106	193,6
— tuneli	71	36,6
— mostovi (samo večji)	27	3,7
— postaj		
— zemeljska, betonska in druga dela		8,022.000
— Vrednost gradbenih del		894,5 mio N din
— Vrednost stabilnih objektov, elektrifikacije, signalno-varnostnih naprav in telekomunikacijskih naprav		254,9 mio N din
SKUPNA VREDNOST PROGE		1.149,4 mio N din

Proga je bila zgrajena in predana prometu v novembru 1966 z diesel vleko in začasnim zavarovanjem postaj.

Elektrifikacija proge je bila končana maja 1966 vzporedno z elektrorelejnimi zavarovanjem postaj in spremljajočimi telekomunikacijski-

mi napravami. V letih 1969—1972 se je izgrajevalo daljinsko upravljanje postaj za elektro vleko. Dela na izgradnji in montaži naprav za daljinsko upravljanje prometa so trajala od 1971 do novembra 1973. Center za daljinsko upravljanje transverzale Sarajevo—Vrpolje in Sarajevo—Ploče se nahaja v 8 km od Sarajeva oddaljenem Rajlovcu.

Elektrificirana proga Sarajevo—Ploče s sodobnim zavarovanjem proge in postaj, telekomunikacijski mi napravami, z daljinskim uprav-

ljanjem prometa in elektro vleke, z avtomatskim progovnim blokom, selektivno telefonijo, idr. je danes najmodernejša proga v Jugoslaviji in proga, ki verjetno ne zaostaja za najmodernejšimi evropskimi progami.

Zmogljivost proge je zdaj 17,3 mio brt/km. Obvozne poti iz jadranskih pristanišč za srednjobosanski indu-

strijski bazen je skrajšala za 270 km, kar znatno znižuje transportne stroške in povečuje konkurenčno sposobnost gospodarstva te naše centralne republike.

Opravičenost izgradnje proge je ocenjevala Mednarodna banka za obnovo in razvoj, ki je sodelovala pri financiranju proge s kreditom 35 mio ameriških dolarjev. Sicer je progo financiralo ŽTP Sarajevo iz lastnih virov ter s krediti bosanske gospodarske banke in Jugoslovanske investicijske banke iz Beograda.

Proga Sarajevo—Ploče s pristanikom Ploče je zdaj edinstvena transportna celota, ki omogoča racionalno izkoriščanje regionalnih prednosti, tako pristanišča kot proge in hkrati optimalno povezovanje s centralnimi deli Srednje in Vzhodne Evrope.

Naša pogodba z investitorjem ŽTP Sarajevo je zajemala projektiranje, dobavo in montažo kompletnih signalno-varnostnih in telekomunikacijskih naprav, telekomande, dispečerske selektivne telefonije, registronov, specialnih telefonskih central, avtomatskega progovnega bloka, naprav za avtomatsko zavarovanje cestnih prehodov idr. Pogodbene obveznosti je izpolnil sektor za avtomatizacijo prometa s krogom svojih kooperantov in sodelavcev.

STANE ČUFAR

V petek 7. decembra je za poslednjo nezgodno v avgustu 1973. leta umrl Tone Čufar, ki je bil v tovarni »Elektromotorji«
Železniki zaposlen 21 let.

Trdo življenjsko pot je prehodil. Že zgodaj je okusil pomanjkanje. Sedemnajstleten je odšel v partizane in ostal aktiven v JLA tudi po vojni. Zaradi prizadevnosti, nadarjenosti in zavzetosti je napredoval do kapetana prve klase.

Leta 1952 se je demobiliziral in se takoj zaposlil v »Niko«
v Železniki ter položil izpit za visoko kvalifikacijo. Ko se je Niko priključil Iskri je prevzel odgovorno funkcijo v orodjar- ni. Znan je bil kot dober vodja in svetovalec mladim delav- cem in vajencem. Pozneje je bil zaradi strokovnosti pre- stavljen v tehnološki oddelek; tudi tu je bil prizadeven in uspešen praktik.

Tragičen zaključek plodne- ga življenja našega sodelavca nas je globoko pretresel. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu. KF

Vabimo sodelavce

Uredništvo želi naslednje leto razširiti svojo dopisniško mrežo, zato vabi vse naše delavce, katerim pero in svinčnik ter tekoča beseda niso popolni tuji in, ki bi imeli veselje in interes postati stalni dopisni- ki glasila, da nam sporoče svoj naslov. Koncem januarja 1974 bomo sklicali posvet vseh dopisnikov, na katerem se bomo pogovorili o dosedanjem delu ter o bodočem sodelovanju, kot tudi o pogojih dela ter nagradah oz. plačilu za opravljeno delo. Dopisnike želimo imeti v vsaki delovni organizaciji, v vsaki temeljni organizaciji združenega dela (TOZD) in obratih pa tudi v delavnicah, sektorjih, filialah; že sedaj namreč ugotavljamo, da samo en dopisnik, posebno v večjih organiza- cijskih enotah, nikakor ne zmore vsega »dela«, kajti: če bi še več pisali in podrobneje opisovali dogajanja v neki organizaciji, v nobenem pri- meru ne bi zmogli sami ali pa samo s posamičnim dopisnikom informi- rati naše samoupravljalce o problematiki, ki jih zanima, in o zadevah, ki jih tudi po ustavi delavci morajo vedeti in o njih odločiti. Zato infor- miranje v ISKRI le ni samo problem glasila, temveč vseh odgovornih činiteljev v TOZD, OZD in ZP, pa tudi naših družbeno-političnih orga- nizacij in v prvi vrsti sindikata.

Fotoamaterje smo že večkrat, vendar s slabim uspehom, pozivali na sodelovanje, vendar ta poziv ponavljamo — pošljite nam »filmske zapise«
važnejših dogodkov iz življenja delavcev ISKRE!

Glavni urednik I. S.

Plaketa Novega mesta za Iskro

Občinska skupščina Novo mesto je odlikovala delovni kolektiv TOZD Upori tovarne IEZE v ZP Iskro s plaketo Novega mesta. V imenu ob- činske skupščine je plaketo predal delovnem kolektivu TOZD »Upori«
predsednik skupščine Avgust Avbar, v imenu kolektiva pa jo je sprejel predsednik DS Jože Pirkovič.

TOZD »Upori«
so tako prvi de- lovni kolektiv s sedežem izven novo- meške občine, ki je prejel to najvišje občinsko priznanje. Dobil pa ga je za svoj izreden gospodarski in teh- niški napredek, saj je v dvain- dvajsetih letih, kolikor časa obstaja, zrasel iz majhnega kolektiva v za- četku je štel samo osem članov — v kolektiv, ki šteje danes skoraj že tisoč zaposlenih. Število zaposlenih se je povečalo torej stokrat, medtem ko se je povečala proizvodnja skoraj tisočkrat.

S tem pa naš razvoj nikakor ni končan. Povečati moramo še obsto- ječo proizvodnjo, to je proizvodnjo uporov in potencimetrov, hkrati pa se pripravljamo, da bomo uvedli še proizvodnjo metalfilm uporov in proizvodnjo cermet potencimetrov.

Poleg tega smo uvedli dodatni pro- gram. Izdelujemo elektronske svet- lobne regulatorje in, v kooperaciji s firmo Antonelli, elektronske orgle. Ta dodatni program pa nam daje možnost za ustanovitev nove TOZD. Pri naših nadaljnjih naporih nam bo priznanje občinske skupščine v veliko spodbudo. Zato bi se rad na tem mestu še enkrat zahvalil občinski skupščini za priznanje z be- sedami Jožeta Pirkoviča: »V imenu kolektiva se skupščini občine Novo mesto iskreno zahvaljujem za izka- zano priznanje. To nas obvezuje, da bomo še bolj marljivo delali za raz- voj kolektiva in s tem tudi za razvoj kraja.«
Slavko Pirc

UPOKOJENCI — NAJBOLJ ZVESTI BRALCI GLASILA ISKRA

Glasilo Iskra že pol leta izhaja v novi obleki pa tudi vsebino skušamo izboljšati ter popestriti. Iskra je po- stala velika skupnost delovnih ljudi širom po naši domovini, zato morda ne pišemo samo o tisti tovarni ali obratu, v katerem ste delali vi, morda o njem celo zelo malo, pišemo pa o ISKRI, njenih uspehih in nje- nih težavah, njeni in s tem tudi naši skupni perspektivi, našem včeraj-šnjem, današnjem in jutrišnjem dnevu. Do danes pa smo zelo malo pisali o naših upokojencih — rekli bi lahko celo: nič! kajti priložnostnih fotografij ob odhodu v pokoj ali pa s proslavljanja »novega leta«
— ne gre jemati za načrtno objavljane sestavkov o življenju upokojencev. Da bi se to stanje popravilo in da bi se ohranila tesnejša zveza med biv- šimi delavci, ki so iz ISKRE odšli v zaslužni pokoj, in sedanjem pokolenjem Iskrinih delavcev (ki, mimo- grede rečeno, uživajo tudi del »mi- nulega dela«
vas — naših upokojen- cev), vabimo vse upokojence, da nam pišete in se s svojimi prispevki v glasilo tesneje povežete s svojimi bivšimi kolektivi, s svojimi sodelavci in vsemi nami. Preko morebitne pravne rubrike smo vam pripravili tudi svetovati, kadar si v problemih pokojninskega zavarovanja ne bi znali pomagati.

Ker je ta naš poziv upokojencem prav v času, ko se steka h koncu leto 1973, vam naš uredniški odbor ob tej priliki želi srečno, zdravo in zado- voljno novo leto 1974.

Čestitka Lesnine Iskri

Spoštovani tovariši!

Veseli nas, da vam lahko nesebično in iskreno čestitamo za visoko priznanje, ki ste ga prejeli pred nedavnim na Zagrebškem velesojmu za svoje dosežke in prizadevanja v letu kvalitete.

Tega se veselimo zlasti zato, ker si priznanja niste pridobili samo z dosežki preteklega leta, temveč zato, ker že več let nezaustavljivo izpopolnjujete svoje storitve.

Tolikšna trajnost hotenja k popolnosti pa je najboljša jamstvo, da boste takšno usmeritev zasledovali tudi v prihodnje ter tako čedalje bolj uveljavljali svoj in sloves vsega jugoslovanskega napredka doma in v tujini. Zlasti pomembna pa so vaša prizadevanja za vsakega našega državljan, ki ga še marsikdaj skrbi, če ne bo težko prislužene denarja zapravil za nekaliteto storitev, ali izdelke.

Tej čestitki pridružujemo zato tudi željo, da vam bodo vaša prizadevanja za boljšo kakovost tudi v prihodnje uspevala.

mgr. Cene Matičič

Iskra-Sprejemniki Sežana

Uporna borba s problemi

Ker se o Iskri »Sprejemniki«
Sežana bolj malo piše, smo se obrnili na predsednika sindikalne podruž- nice Jožeta Trampuža, po poklicu radijskega in TV mehanika, ki je v tovarni Iskra že od 1. 9. 1956. leta in sedaj vodi tovarniški servis. Na posamezna vprašanja je povedal na- slednje:

»Predvsem: tovarni primanjkuje strokovnih kadrov, teh pa ni mogoče dobiti iz treh razlogov: nimamo stanovanj, imamo nizke osebne dohod- ke, poleg tega pa pri mnogih nastopa še neki nerazumljiv odpor proti Krasu. Ko se je nekdanji obrat bivše tovarne iz Pržana osamosvojil v to- varno »Sprejemniki«, se je tovarna znašla v kritičnem finančnem in kadrovskem položaju. Mnogi, zlasti strokovnjaki, so odšli na vse strani: na Petrolove črpalke, na razna zastopstva s sedežem v Sežani in na carinarnico. Posledice tega so še danes opazne. Nizki osebni dohodki in tudi drugi razlogi porajajo dokaj težav in problemov. Sedaj se stanje počasi popravlja. Težak bolnik pač potrebuje daljšo rekreacijsko dobo!

Šele lani je kolektiv izdvojil iz sredstev skupne porabe 375.000 dinarjev, da je lahko dal stanovanj- ski kredit in sicer 5 delavcem za novogradnjo, 5 pa za adaptacijo že stoječih stanovanj. Letos je izdvojil 250.000 dinarjev, trem za novograd- njo, petim za adaptacijo. V istem času smo kupili tudi dve dvosobni stanovanji, poprečno po 52 kvadrat- nih metrov. Ni mnogo, vendar za začetek boljše kakor nič. Nekaj delavcev si je v novem naselju v Sežani že postavilo z lastnimi sredstvi in krediti (toda ne iz naše tovarne!) individualne stanovanjske hiše.

Da bi prišli do novih strokovnih delavcev, tovarna podpira redni in izredni študij. Poleg štipendistov je letos končalo srednjo poklicno šolo za RTV mehanike — 20 učencev, ki

so že na rednih delovnih mestih. Letos je tovarna dala delavski uni- verzi pobudo za dislociran oddelek delovodske šole elektro stroke. Iz naše tovarne je vpisanih 15 kandi- datov. Pogoji: poklicna šola in naj- manj triletna praksa. Poleg naših je vpisanih še 27 zunanjih slušateljev. Oddelek je ustanovil Elektrogospo- darski šolski center Nova Gorica, pouk traja 4 semestre, po 18 ur tedensko.

Sedem delavk obiskuje dveletno administrativno šolo v Sežani, ena upravno šolo, dve srednjo eko- nomsko, dva sta letos končala sred- njo tehnično—elektro smer, dva študirata na VEKS Maribor, tečaj za nemščino obiskuje 8 delavcev, še več pa je vpisanih na večerno osnov- no šolo, ker so spoznali, da jim je potrebna vsaj končana osemletka.

»ISKRA«, TOVARNA KONDENZATORJEV SEMIČ

razglašja

PROSTO DELOVNO MESTO

vodje finančno računovodskega sektorja

Pogoji: Visoka, višja ali sred- nja šola ekonomske smeri s 4, 6 in 8-letno prakso, od tega polovico na vodilnem delov- nem mestu. Stanovanja ni.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom, dokazili o iz- obrazbi ter dosedanjji praksi pošljite v 15 dneh po objavi kadrovski službi »Iskre«
v Semiču.

Iskra-Baterije Zmaj Ljubljana

Srečanje z upokojenci

Vsako leto v okviru praznovanja dneva republike organiziramo tradi- cionalno srečanje s svojimi upoko- jenci, nekdanjimi člani te delovne organizacije.

Tudi letos so se v torek 27. novem- bra zbrali v lepo opremljeni jedilnici podjetja, kjer jih je v imenu samo- upravnih organov in vodstva pod- jetja pozdravil urednik internega glasila Mayer Marijan. Sledil je že skoraj obvezen ogled proizvodnih prostorov, v katerih so upokojenci srečevali znane, še vedno aktivne sodelavce, hkrati pa ugotavljali po- drobnosti v razliki med sedanjo in

njim znano nekdanjo tehnologijo izdelave baterij.

Ob zakuski se je pridružil upo- kojencem tudi direktor podjetja Milan Slemnik, ki je med drugim orisal sedanji položaj podjetja in nanizal načrte za prihodnje leto.

Ko smo se razhajali in si drug dru- gemu izrekli najboljše želje za leto 1974, ni manjkalo vabilo, naj se drugo leto spet snidemo v Zmaju, obvezno pa še prej na proslavi ob prazniku podjetja v mesecu marcu, ko bo Zmaj praznoval že 51-letnico obstoja. My

Upokojenci Zmaja so se v okviru Dneva republike zbrali v podjetju na tradi- cionalno srečanje. Na sliki: Direktor Zmaja Milan Slemnik jim je v prilož- nostnem nagovoru orisal sedanji položaj podjetja in nanizal načrte za leto 1974.

Gonars-spomin in opomin

Ko sem se v ponedeljek, dne 10. decem- bra, v zgodnjih jutranjih urah odpravil na pot v Gonars, mestece v furlanski ravnini v severovzhodni Italiji, da se kot nekdanji interniranec udeležim komemorativne slovesnosti ob odkritju spomenika — kos- tnice 1393 Jugoslovonom, umrlim, padlim in pogrešanim v tem predelu Italije v času narodno-osvobodilne vojne, nisem imel občutka, da se odpravljam na izlet, čeprav sem sedel v udobnem Kompasovem avto- busu. Prepričan sem, da tudi moji sopot- niki niso mislili nič drugače — saj je vsak od nas, ki smo leti 1942 in 1943 preživeli v koncentracijskih taboriščih severo- vzhodne Italije, pustil tam za žico delček sebe, delček svoje oropane mladosti, delček svojega zdravja; tam pa so za vedno ostali tudi mnogi sotrpini. Sli smo na njihov pogreb — ne nazadnje tudi na

pogreb dveh let naše mladosti.

Pred enaintridesetimi leti je bilo to po- tovanje povsem drugačno. Nagneteni in zaprti v živinske vagon, smo ležali ali čepeli na tleh in poslušali hropenje loko- motive, ki je nezamudno vlekla dolg trans- port v mrzlo in neznano tujino. Skozi re- šetke pod stropom vagona smo strmeli v zelene krošnje dreves in čakali, kdaj bo zapokalo. Že v zaporu smo zvedeli, da so partizani na Verdu napadli transport in osvobodili večje število jetnikov. Ko smo zapuščali Postojno, je upanje ugasnilo. Transport je požiral kilometre neskončne furlanske ravnine. Ob progi so stale sku- pine ljudi — starci, ženske, otroci. Vre- ščali so, zmerjali, žugali in grozili. Faši- stični propagandni stroj je to pot uspešno opravil svoje delo, saj je, da bi zakril voja- ške neuspehe, alarmiral prebivalstvo, naj

si pride ogledat ujete »ribelle«. V poletni vročini nas je mučila žeja. Nekdo v kotu je s slabotnim glasom prosil vode. Toda vode ni. Kje bo konec naše poti?

Za nami so se zaprla vrata koncentra- cijskega taborišča, prihajali pa so še vedno novi. V spomin so se nam za vedno vtis- nila imena krajev, za katerih mnoge po- prej niti nismo: Čigjini-Cighino, Cedad-Cividale, Visco, Gonars, Monigo, Asolo, Padova in še in še, vsa ta imena z oznako »campo concentramento«. Postali smo številke, dan je enak dnevu, okoli nas bodeča žica, zid, stražni stolpi z žarometi in strojnimi, mrki stražarji, trdo leži- šče, pičla hrana, zbori, stanje v vrstah »per tre«, preštevanje, za kazen pa ekser- cir in vezanje na kol. Neopazno se je na- selil med nas tovariš Glad in z odprtimi očmi smo sanjali o hrani. Nekti tovariš je pisal domov, da se v Italiji poje: »Napoli vedere e poi morire«
(Napoli videti in potem umreti), on pa tu poje: »Zgance ve- dere e poi morire.«
Glad so spremljale

stenice, bolhe, uši in bolezni. Jeseni 1942 se je začelo to, česar smo se najbolj bali. Med nas je začela posegati smrt. Cankar- jev gospod stotnik iz prve svetovne vojne je sedaj postal tenente Morte. Vrstili so se pogrebi. Shirano truplo so stlačili v surovo zbito krsto, jo naložili na mrtvaški voz in tisti, ki mu nikoli več ne bo treba gladovati, obirati mrčes in stati v zboru, se je tiho odpeljal iz taborišča s pesmijo, ki smo mu jo zapeli v slovo. Marsikoga so tudi odpeljali v Ljubljano. Da gre domov, so zatrjevali. Srečen je bil, ko smo mu ob slovesu izročili pozdrave, toda domov ni prišel. Kot talec je padel v Gramozni jami.

»Logico ed oportuno che campo di con- centramento non significhi campo d' in- grassamento. Individuo malato — indi- viduo che sta tranquillo.«
(Umevno in pravilno, da koncentracijsko taborišče ne pomeni taborišče za debeljenje. Bolni človek — človek, ki da mir.) — Te besede je dne 17. 12. 1942 napisal poveljnik XI. armadnega zbora v Ljubljani, general

Gastone Gambara in z njimi je povedano vse.

Taki spomini so se mi po enaintridesetih letih vračali pred oči, ko smo se bližali Gonarsu. Sedaj je bil sprejem drugačen. Kraj je bil okrašen z italijanskimi in jugo- slovanskimi zastavami, po mestu pa so lepaki v slovenščini in italijanščini vabili prebivalstvo na odkritje spomenika umr- lim in padlim Jugoslovonom s podpisom gonarskega župana dr. Guida Tossa.

Na trgu pred občinsko hišo se je trlo ljudi. Burno pozdravljanje in rokovanje nekdanjih sotrpinov in pa spomini, spomi- ni. Igrala je godba in v vetru so veselo plapolali prapori naših in italijanskih organizacij, borcev proti fašizmu. Videti

ISKRA 7

Številka 46 — 22. decembra 1973

Spoznavajmo svet in domovino v Kranju v soboto, 22. decembra 1973 ob 20. v kinu Center

To priljubljeno oddajo že vrsto let poslušamo na valovih radia Ljubljane, vendar pa je letos še posebno zanimiva, ker je namenjena predvsem zaposlenim mladim ljudem v delovnih organizacijah, vprašanja pa so aktualna in življenjska ter posegajo na najrazličnejša področja, tako da obisk te prireditve ne bo samo zabaven, temveč tudi zelo poučen.

Za čim boljšo uvrstitev se bori 16 tovarniških aktivov, ki tekmujejo v 4 skupinah, in torej tvorijo vsako tekmovalno skupino po 4 ekipe. Te ekipe se med seboj pomerijo trikrat, s tem da najslabše uvrščena vedno izpade. Edina ekipa, ki ostane, pa se uvrsti v finale.

V prvi skupini je že znana zmagovalna ekipa ALMIRA iz Radovljice. V drugi skupini sodelujejo ekipe ZMAJA iz Stične, TOMOSA iz Kopra, PLETILSTVA iz Murske Sobote ter aktivna našega podjetja. V prevem kolu si je priborila največ točk prav naša ekipa ter si s tem zagotovila nastop pred domačim občinstvom.

Upajmo, da se bodo naši fantje tudi tokrat dobro odrezali, za kar pa bo vsekakor potrebna vaša spodbuda. Zato torej ne pozabite priti **bodrit** naše tekmovalce, ki se bodo v soboto 22. decembra borili pred mikrofonom za dragocene točke, ki bi jim omogočile nadaljnjo tekmovalno pot.

Vstopnice so na razpolago v petek in soboto pri blagajni kina CENTER.

Oddajo bosta vodila Vili Vodopivec in Borut Mencinger, nastopil pa bo tudi ansambel Mojmira Sepeta.

Na prireditve vabimo **vse člane** kolektiva — ter druge privrčence naše ekipe.

TK ZMS ISKRA-ELEKTROMECHANIKA

ZAHVALA

Za vrnjeno denarnico (50.000 S din) z dokumenti se iskreno zahvaljujem najditelju Matiju Kuselju iz Elektromehanik! a. Janez Globočnik

ZAHVALA

Ob smrti drage mame

MARJETE VOJSK

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem v obratu ERO tovarne Elektromehanika Kranj za izraze sožalja in denarno pomoč. Sin Stane Vojsk

ZAHVALA

ob nenadni izgubi moje drage mame

JOŽEFE JERMAN

se najtopleje zahvaljujem članom kolektiva ISKRA AVTOMATIKA PRŽAN za izražena sožalja, žalni venec in materialno pomoč.

Jerman Justina

ZAHVALA

Ob prerani smrti dragega moža in očeta

ADIJA PENEŠA

se iskreno zahvaljujem njegovim sodelavcem v oddelku »Varnost« in mojim sodelavcem na liniji elementov v obratu ATN ter sindikalni podružnici tovarne »Elektromehanika« Kranj za izraze sožalja, podarjeno cvetje, denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žena Jožica
ter sin Dušan

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektronično in avtomatiko — Určuje uredniški odbor — Glavni urednik: Igor Slavec, Odgovorni urednik: Janez Silc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 2333 — Tisk in kliseji: »CP Gorenjski tisk« Kranj

je bilo bivše italijanske partizane z značilnimi rdečimi rutami okoli vratu in oblečene v dele svojih nekdanih uniform.

Naši ljudje so prispeli iz vseh krajev, največ iz Ljubljane, Dolenjske, Bele krajine, Notranjske in hrvaškega Gorskega Kotarja. Dolg spreved z zastavami in godbo na čelu se je pričel pomikati po mestnih ulicah proti pokopališču, med nas pa so se tudi pomešali domačini Gonars in sosednjih mest. Spreved je korakal tiho, le tu pa tam je bilo slišati pridrušeno govorjenje. Ljudje so stali ob cesti in nas gledali, v teh očeh pa ni bilo nobenega sovraštva, kajti čas in skupen boj proti nacizmu in fašizmu sta zacelila rane in izbrisala puhle fraze fašistične propagande, ki je pred enaintridesetimi leti slepila italijansko ljudstvo.

Res, bilo je kot da bi šli za pogrebom. Lokale so zapirali, kajti v Italiji je navada zapirati lokale, kadar gre mimo pogreb. Policija je ustavila ves promet. Pred otroškim zavetiščem je stala gručica predšol-

skih malčkov z dvema redovnicama in nam mahala z zastavicami. Gledal sem ta mala bitja, rojena davno po tem, ko so utihnili topovi in si vroče želele, da ne bi mлада generacija nikdar doživela takšnih časov, kot jih je morala doživeti naša. Zapustili smo mesto in korakali po ravnini med mrtvimi polji proti gonarskemu pokopališču, ki je bilo okrašeno z zastavami. Tam naprej, sredi mrtvih polj, kak kilometer ali celo več, je stalo koncentracijsko taborišče. Danes ni več sledu o njem. Zopet so tam koruzna polja, kot pred letom 1942.

Velik obzidan prostor okoli spomenika je komaj sprejel velikansko množico ljudi. Komemorativne slovesnosti ne bom nikoli pozabil. Godba je zaigrala jugoslovansko in italijansko himno, nato pa so se zvrstili govori člana ZIS Ivana Franka, gonarskega župana dr. Guida Tossa in ministra italijanske vlade Maria Torosa. Poleg naštetih je bilo videti na slavnostni tribuni še številne predstavnike jugoslovan-

Pisma bralcev

Sem reden bralec glasila Iskra in ga skoraj redno v celoti preberem. Časopis mi je še posebno zadnje čase všeč, saj postaja vse pestrejši. Prepričan sem, da izražam mnenje in zadovoljstvo večine našega kolektiva, če bo v bodoče izhajal v razširjenem obsegu. Zdi se mi pomembno, saj poleg proizvodne tematike in drugega gradiva objavljate tudi vse pomembne akte.

V zadnji številki ste objavili »Samoupravni sporazum o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela — ZP ISKRA«. Ko listam ta akt se mi poraja misel, kako veliki smo postali in kako slabo se poznamo med seboj. Kar 21 organizacij, skoraj vsaka pa združuje še po nekaj TOZD — katere so locirane domala po vsej naši ožji domovini — v ZP Iskra. Ob tem se mi nehotе vsiljuje misel, kako koristno bi bilo, če bi se bolj poznali med seboj. Menim, da je to važno za nas, ker bo delavec ob stroju ali v pisarni imel drugačen odnos če bo poznal tudi drugo delovno področje. Zato moramo skrbeti za boljše medsebojno spoznavanje nas Iskrašev. Prav zanimiv bi bil npr. podatek, koliko članov našega šesttisoččlanskega kolektiva v Kranju je videlo npr. proizvodnjo na Blejski dobri, v Otočah, Železnikih, Sežani, v Ljubljani, Semiču itd. Verjetno ne veliko, saj je v naših vrstah veliko mladih.

Kolektiv Elektromehanike, še posebno telefonija, močno pogreša nekdanj tako popularne ekskurzije. Sprašujem se zakaj tako, ko pa imamo toliko želja in možnosti. Menim, da bi morali, predvsem pa sindikalni odbori v TOZD nekoliko resneje obravnavati to področje, pri čemer naj bi jih spodbujala tudi vodstva sindikata in tovarne, ter jim dajala smernice. LP

ISKRA — Industrija elementov in zabavne elektronike, TOZD FERITI, Ljubljana — Stegne 17

vabi k sodelovanju zaradi razširitve poslovanja naslednje sodelavce:

- EL. INŽENIRJA — šibki tok I. ali II. stopnje za razvoj in meritve sklopov za elektroniko s feritom kot bazičnim materialom.
 - STR. INŽENIRJA — I. ali II. stopnje za vodjo konstrukcije orodij, naprav in izdelkov.
 - EL. TEHNIKA ali STROJ. TEHNIKA tehnologija za projektiranje in vpeljavo delovnih postopkov v navijalnici in montaži. Praksa je pogoj.
 - EL. TEHNIKA ali STROJ. TEHNIKA vodjo vhodne kontrole za prevzem elektromehanskih sestavnih delov.
 - STROJNEGA TEHNIKA konstrukterja izdelkov, orodij in naprav.
 - NABAVNEGA REFERENTA — (KO) srednja ali temu ustrezna šol. izobrazba z znanjem strojepisja, praksa zaželjena.
 - ADMINISTRATORSTVO za delo v splošni službi in tajništvu z administrativno ali drugo ustrezno izobrazbo. Obvladanje strojepisja.
 - SERVIRKO — lahko priučen o za pripravo in razdeljevanje malice.
 - SNAŽILKO za čiščenje obratnih prostorov.
 - VEČ DELAVCEV v proizvodnji, za delo na brus. strojih, prešah in pri pečeh. Delov v 3-izmenah.
 - VEČ PK DELAVK za delo v montaži. Delo po normi, v 2-izmenah.
- Vse informacije o delu in zaslužku lahko zainteresirani dobijo ob osebnem razgovoru v vodstvu TOZD Feriti. Prosimo vas prijavit razgovor predhodno pisмено ali telefonično na številko 57-378.

Iskra-IEZE Ljubljana

Športna tekmovalna v čast dneva republike

V Avtomatiki na Pržanu vse kaže, da znova oživlja pred leti tako razvita športna aktivnost. Dokaz za to so številna tekmovalna, ki so jih izvedli ob letošnjem prazniku republike. Dolžni smo torej vsaj na kratko zabeležiti te športne dogodke.

V odbojki so to pot nastopale tri ekipe iz orodjarne, kontrole in proizvodnje. Zmagala je ekipa kontrole, ekipi orodjarne in proizvodnje pa sta ji sledili.

V košarki je bila najuspešnejša ekipa iz proizvodnje, za njo pa sta se uvrstili ekipa skupnih služb in kombinirana ekipa iz orodjarne in vzdrževanja.

V streljanju so se najboljši posamezniki plasirali takole: 1. Tone Peternel 148 krogov, 2. Branko

Tenderič 139, 3. Ranko Cukrov 137, 4. Franc Ivanuš 135, 5. Mladen Druškovič 133, 6. Ljubiša Petrovič, 7. Danilo Lušin, 8. Cene Zupan, 9. Tone Bitenc, 10. Franc Babnik.

V kegljanju je bil ob koncu tekmovalna vrstni red naslednji: 1. Bruno Doljak 420 kegljev, 2. Vili Tekavec 373, 3. Veseljko Puc 369, 4. Miro Klopčar 368, 5. Lojze Žirovnik 363, 6. Mladen Druškovič, 7. Peter Us, 8. Zmago Jeršan, 9. Peter Frelih, 10. Jože Kranjc, 11. Ranko Cukrov, 12. Miro Lubej, 13. Jože Keršič, 14. Lojze Jakič.

V namiznem tenisu si je zmago priboril Franci Süssinger, med skupno 12 tekmovalci pa so se naslednja tri mesta uvrstili še: 2. Dore Erjavec, 3. Polde Vukšinič, 4. Vinko Korošec, itd.

Uspešna razstava poklicnih fotografov

Letos ustanovljeno društvo poklicnih fotofilmskih strokovnjakov in umetnikov v Sloveniji, v katerem so člani tudi fotografi propagandne službe Iskra Commerce je hitro zaživelo in že kaže rezultate skupne povezave in napore ter prizadevanje njenih včlanjenih fotografov. Minulo soboto so namreč odprli na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani svojo prvo razstavo, na kateri so se predstavili javnosti z 61 deli v črnobeli in barvni tehniki.

Prikazane fotografske podobe so vzete po večini iz vsakdanjega poklicnega dela članov društva, zlasti v industriji, kar daje še poseben pomen, saj je res zanimivo, kako gledajo poklicni fotografi z umetniške plati na industrijsko dejavnost in jo po svoje interpretirajo.

Posebna žirija je že pred razstavo kritično ocenila vsa poslana dela in

Novo igrišče na Pržanu

Na željo občanov naselja Pržan je krajevna skupnost Ljubljana-Sentvid (Občina Šiška) v poletnih mesecih 1973 ponovno pretresla možnost dograditve otroškega igrišča in asfaltne plošče za košarko na Pržanu in prišla do zaključka, da bo možno to igrišče dograditi še v letošnjem letu, seveda bi bilo treba za to zagotoviti 42.000 din. Igrišče, ki je locirano pri transformatorju v osrčju naselja Pržan, je bilo pravzaprav že do polovice narejeno in je bilo vanj investirano že 59.634 din.

Glede na že tako velike izdatke za igrišče in ob tem, da mladina v naselju nima nobenega objekta, kjer bi se rekreirala, se je krajevna skupnost Šentvid odločila, da podpre dograditev igrišča in v ta namen prispeva iz svojih skromno odmerjenih virov nadaljnjih 17.000 din, iz prejšnjih dotacij občine Šiška pa je ostalo še 15.000 din. Preostanek 10.000 din pa je prispevala Iskra — IEZE TOZD Avtomatika na Pržanu, saj se zaveda, da je ta mladina po večini že zaposlena v Avtomatiki, mlajši pa še bodo, saj so sedaj še njeni vajenci, ali stipendisti.

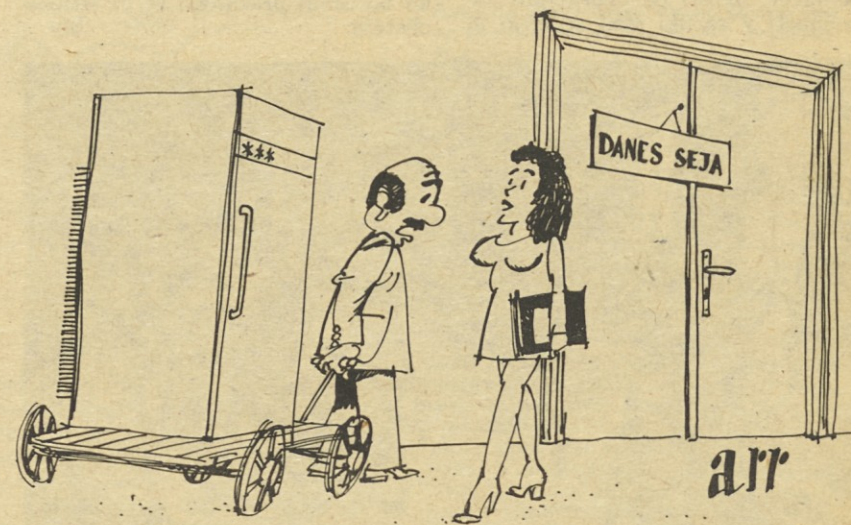
Ob takem razumevanju družbeno-političnih faktorjev, tovarne, obvezi mladine v naselju Pržan, da bo vzdrževala te naprave (otroška igrala in asfaltne igrišče, kjer bo možno igranje košarke, odbojke, rokmeta, tenisa, kotalkanja itd.) je samo po sebi razumljivo, da je akcija uspela. Naselje Pržan je tako dobilo otroško igrišče (dokončno bo urejeno spomladi) in asfaltne igrišče za košarko ob 30. obletnici rojstva nove Jugoslavije.

V ta namen je bila odigrana tudi otvoritvena košarkarska tekma med ekipama: Naselje PRŽAN : ISKRA — TOZD Avtomatika. Zmaga je pripadala ekipi »Naselja Pržan« z 69:63. Tekmo je sodil Janez Križaj, ml. pred približno 150 gledalci. Za ekipo naselja Pržan so igrali: Egon Süssinger (25 košev), Marko Schaub 18, Viktor Mramor, ml. 11, Ciril Petrovčič ml. 6, Vinko Korošec 5, Aleš Süssinger 2, Matjaž Petrovič 2, Bojan Kogovšek in Dare Erjavec.

Ekipo ISKRA — TOZD Avtomatika pa so sestavljali: Drago Strekelj 28, Zmago Jeršan 15, Brane Gruban 10, Stane Kumelj 6 in Peter Frelih 4.

Tekem, ki bi potekale v takem prijateljskem razpoloženju si še želimo! -F. S.-

Ta teden iz Pavlihe

— Kam pa, kam s hladilnikom, tovariš direktor?...
— Namignili so mi, da bo današnja seja delavskega sveta za nekoga zelo vroča!...

nekaterim podelila plakete in priznanja. Iz naše propagandne službe sta prejela srebrno plaketo Anica Žgajnar, priznanje pa Tone Podržaj.

Pokroviteljstvo razstave je prevzelo ZP Iskra in s tem podprlo umetniška prizadevanja poklicnih fotografov. Razstavo je odprl in imel otvoritveni govor Boštjan Barborič, pomočnik generalnega direktorja ZP Iskra.

Marjan Kralj

ISKRA
TOVARNA RADIJSKIH
SPREJEMNIKOV
SEŽANA

razpisuje
prosto delovno mesto

MOJSTER SITOTISKA

Pogoji:

- srednja šolska izobrazba grafične ali slične smeri 3 leta primerne prakse
- srednja šolska izobrazba katerekoli smeri z ustrezno prakso

Osební dohodek po pravilniku o delitvi osebnega dohodka.

Kandidati naj svoje ponudbe pošljejo na naslov: Iskra, Tovarna radijskih sprejemnikov Sežana. Vlogi mora vsak kandidat priložiti dokaz o izobrazbi.

Rok prijave: do zasedbe delovnega mesta oz. 15 dni od dneva objave.

Iskrice

NOVE PRIMERJAVE

Počasen: kot gradnja delavskih stanovanj.

Nestalen: kot cene bencina.

Lep: kot obljube za višji OD.

Majhen: kot kilometrine. Privlačen: kot inozemske dnevnice.

Nerezumljiv: kot kodeks samoupravljanja.

Nepopoln: kot zasedba inšpekcijskih služb.

Hiter: kot os službe za pobiranje davkov.

Neuspešen: kot je boj proti alkoholizmu.

Dolg: kot je čakalna doba pri specialistu.

Neuresničljiv: kot pridobitev stanovanja.

Neuspel: kot zamrznitev cen.

Razvejan: kot delegatski sistem.

Natlačen: kot delavski avtobus.

Kaktus

minja me na Dan mrtvih. Sključena starka v črnini — sodim, da je doma iz Gorskega Kotara, priziga veliko svečo in ihti: »Moj sinko, moj sinko.«

Zapuščam pokopališče, ki ostaja za menoj sredi enolične ravnine s svojimi cipresami, mirtami in bori v vsej svoji tihi, otožni lepoti. Sam ne vem, kako in kdaj so mi prišle na misel Borove besede:

»Le bori molče v mesečino, tovariši so šli naprej v napad. Tu našel si zadnjo globino, moj brat...«

Mitja Ančič

DOPIŠUJTE V ISKRO